

MINISTERUL FINANTELOR
UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL PUBLIC INTERN
NR./.....

Aprobat,

Ministrul Finanțelor
MARCEL IOAN BOLOȘ

Avizat,

Secretar General Adjunct
Petronel MUNTEANU

RAPORT privind activitatea de audit public intern din România, pentru anul 2023

2024

INTRODUCERE

Auditul public intern evaluează eficacitatea sistemelor de management al riscurilor, funcționalitatea controlului intern și a proceselor de guvernare, îndeosebi în ceea ce privește constituirea și utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public.

Auditul public intern face parte din sistemul de control intern implementat la nivelul entităților publice, ca funcție independentă și obiectivă a managementului, menită să furnizeze conducerii acestor entități o asigurare rezonabilă cu privire la conformitatea, eficiența și eficacitatea sistemului de control intern și să adauge valoare prin consilierea acordată managementului de la toate nivelurile.

Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI) este o direcție de specialitate din cadrul Ministerului Finanțelor (MF), organizată în subordinea directă a ministrului finanțelor și reprezintă unul din *pilonii implementării și monitorizării Controlului Financiar Public Intern în România*.

UCAAPI își desfășoară activitatea în B-dul Libertății, nr. 14 (clădirea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, etaj 3, sector 5, București), în funcție de obiectivele specifice stabilite și definite potrivit responsabilităților ce-i revin din reglementările legale în vigoare.

Responsabilitatea UCAAPI este foarte complexă, având **impact la nivel național** în ceea ce privește auditul public intern. Începând cu anul 2010, în calitate de Autoritate de Audit, UCAAPI **poartă și răspunderea verificării cheltuielilor proiectelor derulate prin Mecanismele**

Financiare Spațiul Economic European și Norwegian.

Rolul raportului privind activitatea de audit public intern este de a prezenta situația actuală a auditului public intern în administrația publică din România, precum și de a contribui la identificarea direcțiilor de acțiune ce vor fi urmate de către UCAAPI pentru dezvoltarea acestei activități pe acest segment de entități publice.

Informațiile și datele din raport sunt preluate din rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern elaborate de structurile de audit public intern de la nivelul entităților publice și transmise la UCAAPI. Pentru aceste rapoarte, persoanele care le-au elaborat și aprobat își asumă întreaga responsabilitate.

*

Colectarea informațiilor s-a bazat pe elaborarea de către UCAAPI a unui format standard de raportare care a fost transmis spre completare tuturor structurilor de audit public intern. Din informațiile colectate, în cadrul administrației publice din România s-a raportat un număr total de 13.601 entități publice. În funcție de tipul ordonatorului de credite acestea se împart în 3.290 de ordonatori principali de credite și 10.311¹ de unități subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea acestora. Pentru ușurința exprimării, pe parcursul prezentului raport, se va folosi sintagma "unități subordonate" cu referire la aceste entități.

În funcție de tipul entității publice, cele 13.601 entități publice au următoarea structură:

- 19 ministere;
- 1.101 unități subordonate ministerelor;
- 43 autorități administrative autonome (inclusiv cele cu rapoarte în format special);
- 360 unități subordonate autorităților administrative autonome;

¹ Cifra nu conține unitățile subordonate MAI, SIE și SRI, entități ale căror rapoarte anuale privind desfășurarea activității de audit public intern nu s-au prelucrat, în

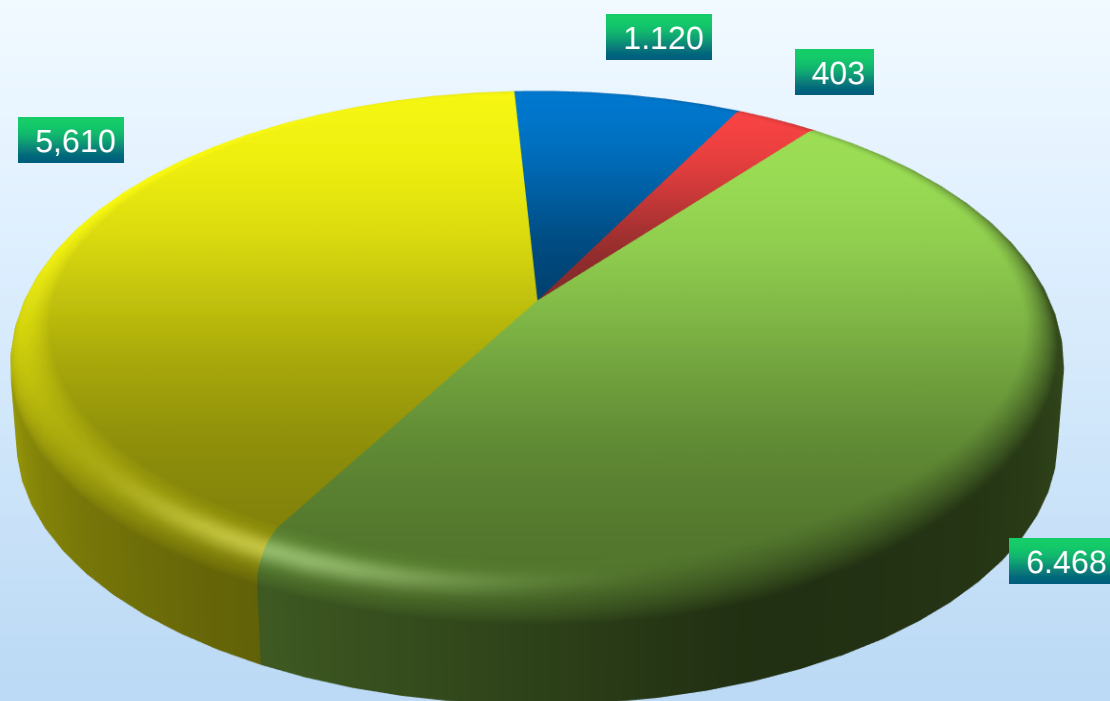
contextul în care, două dintre acestea au un regim special, iar pentru o entitate datele raportate au fost eronate.

- 927 UAT-uri care raportează prin Direcțiile Generale Regionale ale Finanțelor Publice, denumite în continuare DGRFP;
- 5.541 de entități subordonate UAT-urilor care raportează prin DGRFP;
- 2.301 UAT-uri care își asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare;
- 3.309 entități subordonate UAT-urilor care își asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare.

Din aceste informații se poate observa faptul că UAT-urile care raportează prin DGRFP și entitățile subordonate lor au cea mai mare pondere, de circa 48%. Totodată, entitățile publice din administrația publică locală reprezintă circa 89% din total entități.

Informațiile detaliate pentru fiecare capitol al raportului și pe fiecare tip de administrație publică (centrală și locală) se regăsesc în anexele 1 și 2.

Graficul nr. 1. Structura entităților din administrația publică la nivel național, inclusiv subordonatele acestora

- Ministerie și Unitățile Subordonate acestora
- Autorități Administrative Autonome și Unitățile Subordonate acestora
- UAT care raportează prin DGRFP și Unitățile Subordonate acestora
- UAT care își asigură funcția de audit în sistem de cooperare și unitățile subordonate acestora

PARTEA I - SITUAȚIA ACTUALĂ A AUDITULUI PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA

1. Înființarea și funcționarea structurilor de audit public intern

1.1. Înființarea structurii de audit public intern

Organizarea structurii de audit public intern se referă fie la înființarea unei structuri proprii de audit public intern, fie la accesul la o capacitate de audit public intern, furnizată de organul ierarhic superior, în condițiile legii.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal, secundar sau terțiar), există un număr total de 13.601 instituții care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern, conform raportării primite.

Dintre acestea, a fost înființată funcția de audit public intern la un număr de 12.285 structuri, ceea ce reprezintă un grad de înființare a auditului public intern de 90,3%.

Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

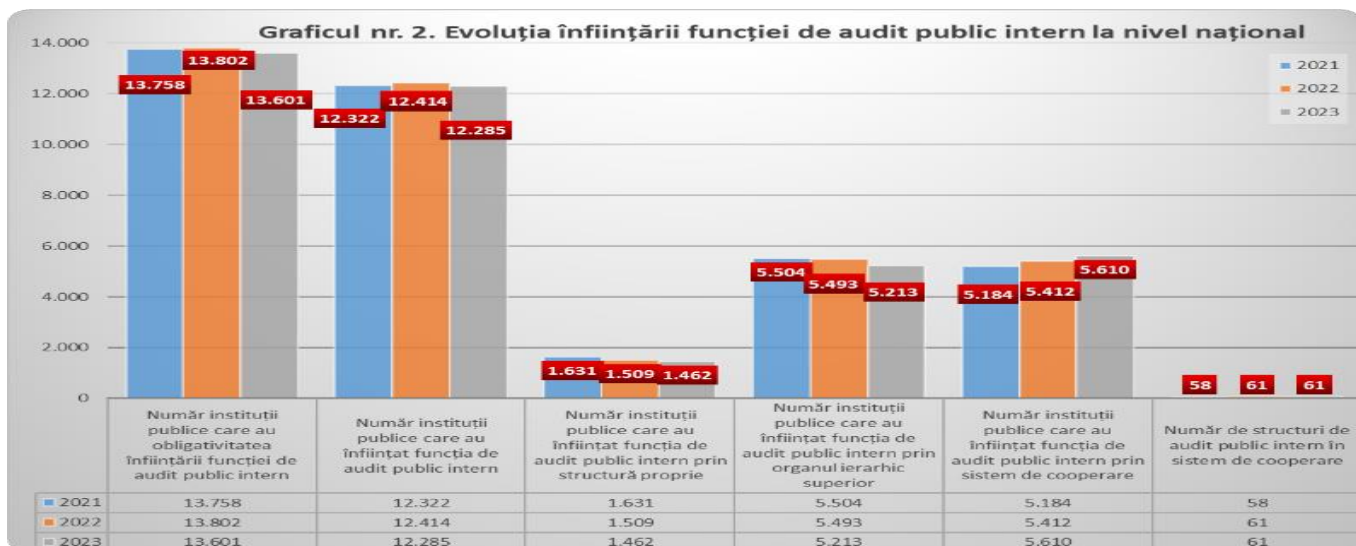
- la 1.462 entități, prin structuri de audit public intern proprii. În total există 1.523 de structuri de audit public intern, la cele 1.462 adăugându-se 61 de structuri de audit ce funcționează în sistemul de cooperare;
- la 5.213 entități, prin organul ierarhic superior;

- la 5.610 entități, prin sistem de cooperare.

	2021	2022	2023
Număr instituții publice care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern	13.758	13.802	13.601
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern	12.322	12.414	12.285
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin structură proprie	1.631	1.509	1.462
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin organul ierarhic superior	5.504	5.493	5.213
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin sistem de cooperare	5.184	5.412	5.610
Număr de structuri de audit public intern în sistem de cooperare	58	61	61

În anul 2023 nu s-au raportat entități la care funcția de audit este asigurată prin contracte de prestări servicii.

În totalul celor 1523 de entități care au înființat auditul intern prin structură proprie, sunt incluse 3 entități care au auditul asigurat prin protocol încheiat cu UCAAPI și cele 3 entități ale căror date nu se prelucrează.

1.1.1. Modalități de înființare a structurilor de audit public intern

Cele 1.523 de structuri de audit public intern de la nivel național sunt înființate în următoarea structură:

- 27 direcții;
- 83 servicii;
- 99 birouri;
- 1.308 compartimente;
- 3 prin protocol UCAAPI;
- 3 ale căror informații nu se prelucrează.

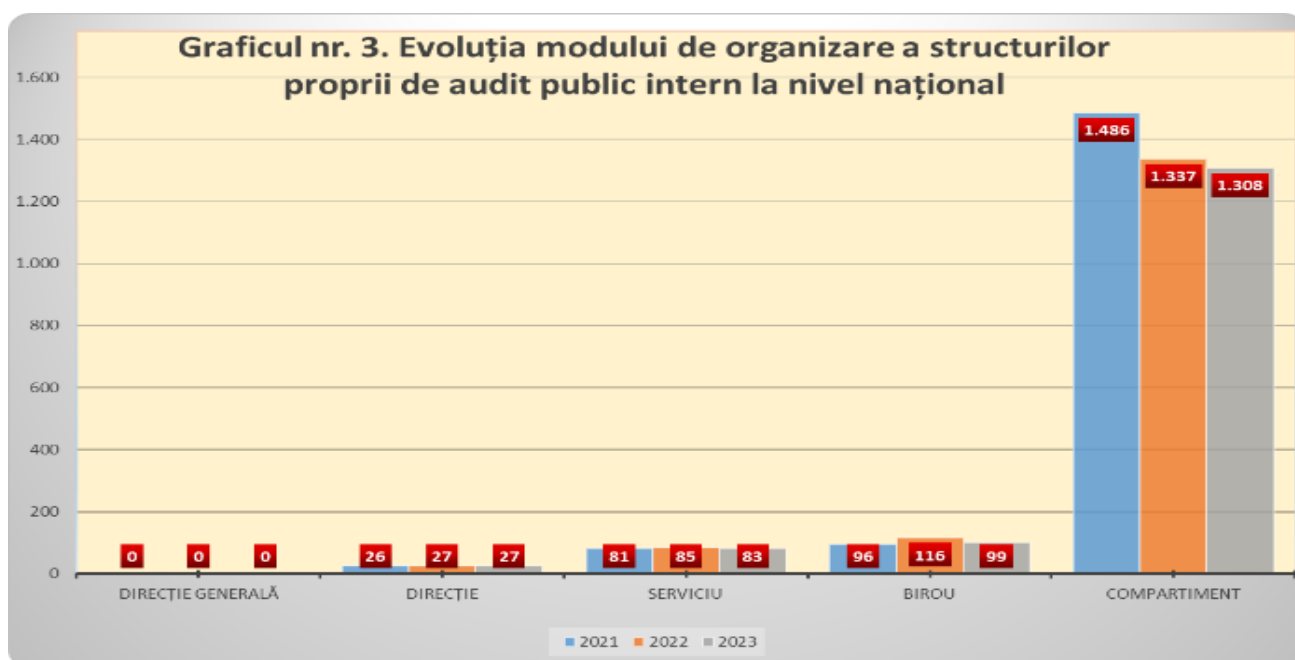
Din analiza datelor se poate observa faptul că ordonatorii de credite au organizat auditul intern cu preponderență sub formă de compartiment - circa 86% din numărul total al structurilor.

Un inconvenient major al acestei forme de organizare este acela că, nefiind reglementat de legislația specifică funcției și administrației publice, nu se pot înființa posturi de conducere la nivelul compartimentului, ceea ce atrage după sine deficiențe în exercitarea funcției de audit public intern precum și dificultăți în implementarea metodologiei de efectuare a misiunilor de audit public intern.

Există cazuri în care au fost nominalizați coordonatori ai compartimentului de audit public intern, fără însă a exista posibilitatea legală de remunerare a acestora în raport cu atribuțiile acordate, ceea ce poate crea insatisfacții în rândul acestor persoane și implicit poate afecta calitatea funcției de audit public intern.

Tendențe la nivel național cu privire la modul de înființare a auditului public intern

	2021	2022	2023
Direcție Generală	0	0	0
Direcție	26	27	27
Serviciu	81	85	83
Birou	96	116	99
Compartiment	1.486	1.337	1.308

1.1.2. Contractele de prestări servicii

Odată cu emiterea OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, s-a abrogat modalitatea de asigurare a activității de audit public intern prin contracte de prestări servicii, menționată la art.11 lit. c) din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată cu modificările și completările ulterioare, aflată în vigoare la data publicării actului normativ.

După intrarea în vigoare a OUG nr. 26/2012, nu se mai poate organiza și exercita activitatea de audit public intern prin contracte de prestări servicii.

La nivel național, la finele anului 2023 nu existau în derulare contracte de prestări servicii prin care se furniza funcția de audit public intern la entități publice.

Detalii privind evoluția contractelor de prestări servicii în funcție de tipul administrației publice, precum și distribuția acestora pe regiuni, se regăsesc în capitolul 1.1.2. din:

- anexa 1, pentru administrația publică centrală;
- anexa 2, pentru administrația publică locală.

* Contractele de prestări servicii prin care se furnizează funcția de audit public intern sunt în afara cadrului legal aplicabil în prezent.

1.1.3. Structura entităților care nu au înființat funcția de audit public intern

Din totalul de 13.601 entități publice existente la nivel național, un număr de 1.316 entități nu au înființat funcția de audit public intern: 131 în administrația publică centrală și 1.185 în administrația publică locală.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cadrul administrației publice locale.

Cauzele neînființării auditului public intern:

- resursele existente sunt insuficiente;
- restricții legislative în ceea ce privește creșterea numărului de personal în administrația publică;
- reorganizarea instituțiilor și autorităților publice, care a dus la redimensionarea structurilor de audit public intern și implicit redistribuirea posturilor de la nivelul structurii de audit public intern către alte structuri din cadrul entității sau autorității publice;
- neaplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute la art. 23 lit. (a) din cadrul Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, referitoare la nerespectarea obligației de a asigura cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

Având în vedere cele expuse mai sus, precum și ca urmare a restricțiilor bugetare și de personal din administrația publică, a fost generată situația existentă la acest moment.

Prin OMF nr. 56/2022, au fost împuternicite persoanele din cadrul aparatului de Inspecție economico-financiară în vederea constatării contravențiilor și aplicării sancțiunilor prevăzute la art. 23 din Legea nr. 672/2002 republicată.

1.2. Funcționarea auditului public intern

Prin funcționarea auditului public intern se înțelege modul în care este asigurată activitatea de audit intern la nivelul entităților publice. Astfel, structura de audit public intern se organizează la nivelul fiecărei entități publice, în mod obligatoriu, prin decizia persoanelor responsabile.

Excepție fac următoarele:

- entitățile publice centrale la nivelul cărora se gestionează un buget anual de până la 5 milioane lei și care nu au constituit compartiment de audit public intern, acestea având funcția de audit public intern asigurată de Ministerul Finanțelor, prin UCAAPI, pe bază de protocol;
- instituțiile publice mici, care sunt subordonate altor entități publice, așa cum sunt definite la art. 2 lit. ș) din Legea nr. 672/2002 republicată; pentru aceste instituții publice auditul intern este asigurat de către structura de audit public intern a Ministerului Finanțelor;
- entitățile publice aflate în subordinea/în coordonarea sau sub autoritatea altei entități publice, pentru care conducerea organului ierarhic superior nu și-a dat acordul pentru înființarea compartimentului de audit public intern; pentru aceste entități auditul public intern este asigurat de către compartimentul de audit public intern de la nivelul organului ierarhic superior;
- entitățile publice locale care cooperează pentru asigurarea funcției de audit intern; pentru aceste entități auditul public intern este asigurat la nivelul structurii asociative organizatoare, în baza unui acord de cooperare.

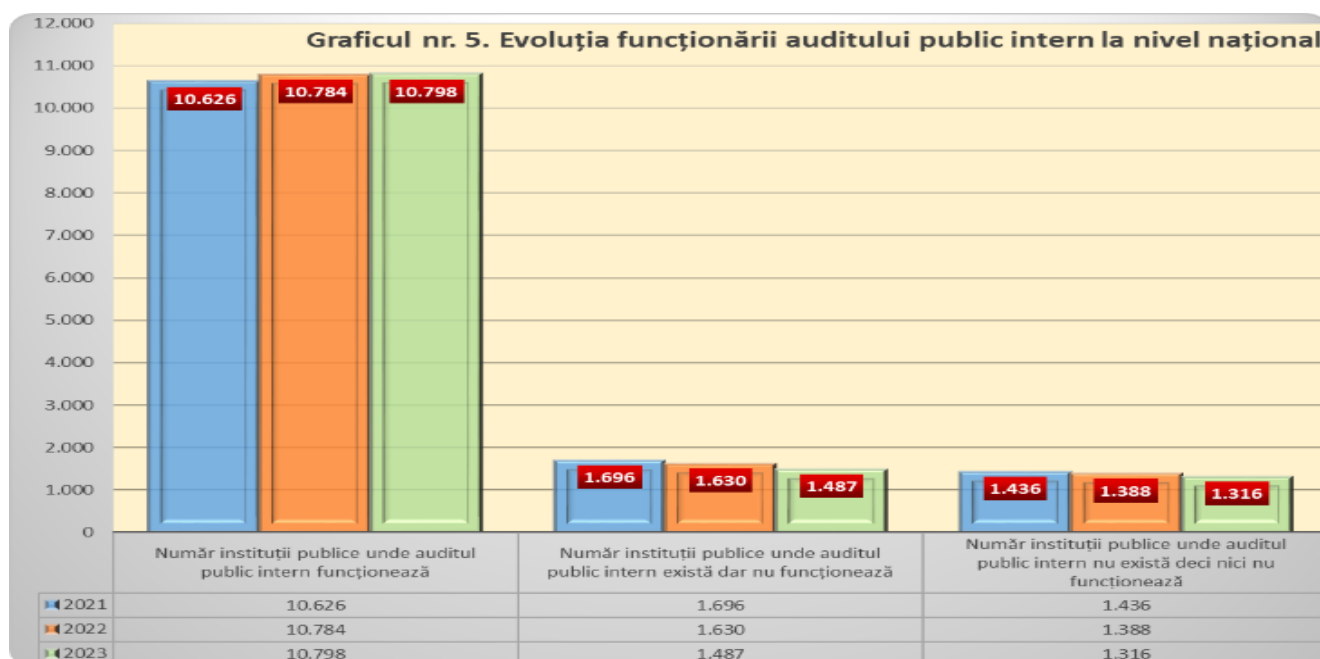
Un aspect particular al funcționării structurii de audit public intern este reprezentat de cazul în care auditul public intern a fost înființat prin asigurarea acestei funcții de către organul ierarhic superior. În acest caz, structura de audit public intern de la organul ierarhic superior este cea care trebuie să efectueze misiuni de audit public intern la entitatea subordonată, asigurând,

în termen de 4 ani, conform prevederilor legale, acoperirea sferei auditabile. Astfel, art.15 din Legea nr. 672/2002, republicată, prevede asigurarea acoperirii sferei auditabile în termen de 4 ani, care poate fi depășit cu cel mult un an, la propunerea fundamentată a conducătorului structurii de audit public intern. În aceste condiții, în cazul în care structura de audit public intern de la nivelul organului ierarhic superior, în ultimii 4 ani, nu a efectuat nicio misiune de audit public intern la entitatea subordonată, se consideră că, la nivelul acestei entități, auditul public intern este înființat dar nu funcționează.

Gradul de funcționare al auditului public intern este determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit public intern funcțională.

La nivelul administrației publice centrale și locale, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal, secundar sau terțiar), s-a raportat existența unui număr de 13.601 instituții care au obligativitatea să mențină o structură de audit public intern funcțională. Din punctul de vedere al funcționării structurilor de audit public intern, acestea se împart astfel:

- ♦ 10.798 de entități au înființat auditul public intern și acesta funcționează, ceea ce reprezintă un grad de funcționare a auditului intern de circa 79%;
- ♦ La 2.803 de entități auditul public intern nu funcționează (circa 21%), astfel:
 - 1.487 entități au înființat auditul public intern, dar acesta nu funcționează;
 - 1.316 entități nu au înființat auditul public intern, deci implicit acesta nu funcționează.

Structura celor 1.487 entități la care auditul intern a fost înființat, dar nu funcționează, se prezintă astfel: 198 sunt ordonatori principali de credite și 1.289 sunt entități subordonate acestora.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cazul entităților subordonate.

Cauzele înființării dar nefuncționării auditului public intern sunt reprezentate de următoarele aspecte:

- ♦ resursele umane și financiare sunt insuficiente pentru a asigura buna funcționare a structurii de audit public intern;
- ♦ există o slabă preocupare din partea unor entități în organizarea de concursuri și ocuparea posturilor vacante de auditori publici interni;
- ♦ în cazul în care au fost organizate concursuri de ocupare a acestor posturi, acestea nu au fost ocupate;

- ♦ restricții legislative adoptate pe parcursul anului 2023 cu privire la ocuparea posturilor în administrația publică.

1.3. Concluzii privind înființarea și funcționarea auditului public intern

	2021	2022	2023
Număr instituții publice unde auditul public intern funcționează	10.626	10.784	10.798
Număr instituții publice unde auditul public intern există dar nu funcționează	1.696	1.630	1.487
Număr instituții publice unde auditul public intern nu există deci nici nu funcționează	1.436	1.388	1.316

Gradul de înființare al auditului public intern în administrația publică este de 90,3%, calculat la numărul total al entităților publice. Înființarea auditului public intern s-a realizat atât prin structuri proprii, cât și prin organul ierarhic superior. În cazul structurilor proprii, acestea sunt înființate în special sub formă de compartimente.

Tendințe cu privire la funcționarea auditului public intern

Gradul de funcționare al auditului public intern este de 79%, calculat la numărul total al entităților publice.

2. Raportarea activității de audit public intern

La nivelul administrației publice centrale și locale există un număr total de 13.601 entități publice care au obligativitatea să emită rapoarte anuale aferente activității de audit public intern. Din acest punct de vedere, acestea se clasifică astfel:

- ♦ 10.781 entități au elaborat raportul anual privind activitatea de audit public intern (circa 79%). În total, la nivelul UCAAPI, au fost primite un număr de **125** rapoarte anuale privind activitatea de audit public intern în care sunt incluse cele 10.781 de entități, astfel:

- 309 entități, ai căror conducători au calitatea de ordonator principal de credite, au exercitat auditul public intern prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la UCAAPI;

- 3 entități care au funcția de audit public intern asigurată prin protocol UCAAPI au emis raport;

- 3 entități au emis raport anual aferent activității de audit public intern, dar acesta nu a fost centralizat din cauza specificului activității sau existenței unor date eronate în conținut;

- 4.187 entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin organul ierarhic superior. Aceștia nu au emis propriul raport anual aferent activității de audit public intern, deoarece nu au structură proprie de audit public intern;

- 703 entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin structură proprie și au emis propriul raport, transmis la organul ierarhic superior. Rapoartele acestor structuri de audit

public intern au fost incluse în raportul organului ierarhic superior.

- 5.576 entități publice, care au asigurată funcția de audit public intern în sistem de cooperare, au transmis informații cu privire la activitatea de audit public intern prin structurile asociative, care asigură auditul public intern la nivelul acestora, în calitate de entități organizatoare.

- ♦ 2.820 de entități (21%) nu au elaborat raportul anual aferent activității de audit public intern, astfel:

- 17 entități nu au elaborat raport anual, deși structura de audit public intern este funcțională;

- 1.487 entități nu au elaborat raport anual, deoarece structura de audit public intern nu este funcțională;

- 1.316 entități nu au elaborat raport anual, deoarece auditul intern nu este înființat.

Dintre cele 125 de rapoarte anuale privind activitatea de audit public intern, primite la UCAAPI, au făcut obiectul prelucrării informațiilor un număr de 119 rapoarte (3 entități, ordonatori principali de credite, ale căror date nu se prelucrează și 3 entități care au funcția de audit public intern asigurată prin protocol cu UCAAPI și, de asemenea, datele raportate de acestea nu se prelucrează).

Aceste rapoarte cumulează informațiile aferente activității de audit public intern desfășurate în anul 2023, în 10.781 entități publice și structuri asociative.

Astfel, au fost transmise la UCAAPI următoarele:

- **53** de rapoarte privind activitatea de audit public intern transmise de ordonatorii principali de credite, acestea, la rândul lor, cumulând informațiile din **490** de rapoarte anuale de audit public intern emise de entități publice subordonate, cu structuri proprii de audit public intern;

- **8** rapoarte privind activitatea de audit public intern transmise de la Direcțiile Generale Regionale ale Finanțelor Publice

(DGFRP); acestea includ **256** de rapoarte privind activitatea de audit public intern, de la ordonatorii principali de credite, care la rândul lor cumulează informațiile dintr-un număr de **213** rapoarte anuale de audit public intern emise de entități publice subordonate, cu structuri proprii de audit public intern;

- **58 de** rapoarte transmise de la structurile asociative.

La nivel național, cauzele neraportării sunt reprezentate în principal de neînființarea sau nefuncționarea structurii de audit public intern.

3. Independența auditului public intern și obiectivitatea auditorilor

Independența este atributul funcției de audit public intern, în timp ce obiectivitatea este apanajul auditorilor publici interni. Pentru păstrarea acestor atribute, trebuie respectate anumite criterii, cum ar fi:

Pentru păstrarea independenței:

- funcția de audit public intern trebuie să se subordoneze direct conducătorului entității sau organului de conducere colectiv al acesteia;
- numirea și destituirea managementului funcției de audit public intern, respectiv a auditorilor publici interni trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

Pentru păstrarea obiectivității auditorilor publici interni:

- auditorii publici interni nu trebuie implicați în activitățile pe care le pot audita;
- auditorii publici interni trebuie să-și declare obiectivitatea în cadrul misiunilor de audit public intern și evaluare efectuate.

Aceste aspecte sunt reglementate de Legea nr. 672/2002, republicată și de HG nr. 1086/2013. De asemenea, aspecte similare se regăsesc în practica internațională de audit intern stipulată în Standardele Internaționale de Practică Profesională în Auditul intern (IPPF) emise de către Institutul Auditorilor Interni (vezi Standardele de la 1100 la 1130).

3.1. Independența auditului intern

La nivelul administrației publice centrale și locale au fost declarate un număr de 27 de cazuri care ar putea afecta independența structurii de audit public intern:

- 21 de cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea auditorilor interni;
- 6 cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea conducătorilor structurilor de audit public intern.

Tendențe privind elementele care pot influența independența funcției de audit public intern, la nivelul administrației publice

	2021	2022	2023
Număr de entități în care auditul public intern nu este subordonat managementului superior	2	1	0
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a șefilor structurilor de audit public intern (lipsa avizului)	3	4	6
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a auditorilor publici interni (lipsa avizului)	26	27	21
TOTAL	31	32	27

3.2. Obiectivitatea auditorilor

La nivelul administrației publice au fost declarate 26 de cazuri care ar putea afecta obiectivitatea auditorilor publici interni:

- 21 de cazuri în care auditul public intern a fost implicat în derularea activităților auditabile;

- 5 cazuri în care declarația de independență nu este completată.

Tendințe privind elementele care pot influența obiectivitatea auditorilor publici interni în administrația publică

	2021	2022	2023
Auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile	25	44	21
Declarația de independență nu este completată	10	6	5
TOTAL	35	50	26

Se poate observa faptul că, în cursul anului 2023 a existat o scădere a numărului elementelor care pot afecta obiectivitatea auditorilor.

4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural

Cadrul metodologic și procedural aferent activității de audit public intern se referă la aspecte care sunt de natură a asigura buna desfășurare a acestei activități, prin prisma metodologiilor și a procedurilor aplicabile, luând în calcul și aplicarea și respectarea codului de conduită etică al auditorului public intern.

Referitor la aceste aspecte, activitatea de audit public intern a fost reglementată astfel:

- începând cu anul 2003, pe lângă legislația primară cunoscută și de OMFP nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern;
- în anul 2013, ulterior modificării și republicării Legii auditului public intern, a fost emisă HG nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern; aceasta a adus o serie de modificări și îmbunătățiri pentru vechea versiune a normelor generale, însă ambele versiuni ale normelor generale prevedeau emiterea de norme proprii de audit public intern.

În cadrul analizei asigurării cadrului metodologic, s-au luat în considerare următoarele aspecte:

- toate entitățile publice au obligativitatea emiterii normelor proprii;
- există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii, dar acestea să nu fi fost încă transmise în vederea avizării de către UCAAPI sau de către organul ierarhic superior, după caz;
- există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii și să le fi transmis în vederea avizării, dar avizul nu a fost încă emis;
- entitatea publică are normele emise și avizate.

Referitor la elaborarea procedurilor operaționale aferente activităților desfășurate în cadrul structurii de audit public intern, acestea din urmă sunt supuse și ele emiterii de proceduri de sistem sau operaționale, după caz. Noțiunea de procedură este utilizată în cadrul prezentului raport în sensul dat de OSGG nr. 600/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere acest lucru, este necesar ca structurile de audit public intern să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate trebuie să fie procedurabile (adică să se emită o procedură scrisă pentru acea activitate). În acest context gradul de elaborare a procedurilor poate varia de la o entitate la alta, în funcție de judecata profesională aplicată.

De asemenea, pentru activitățile procedurabile, se va stabili care este gradul de emiterie a procedurilor. În mod firesc ținta este de 100%, urmărindu-se apropierea cât mai mult de acest nivel.

4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern

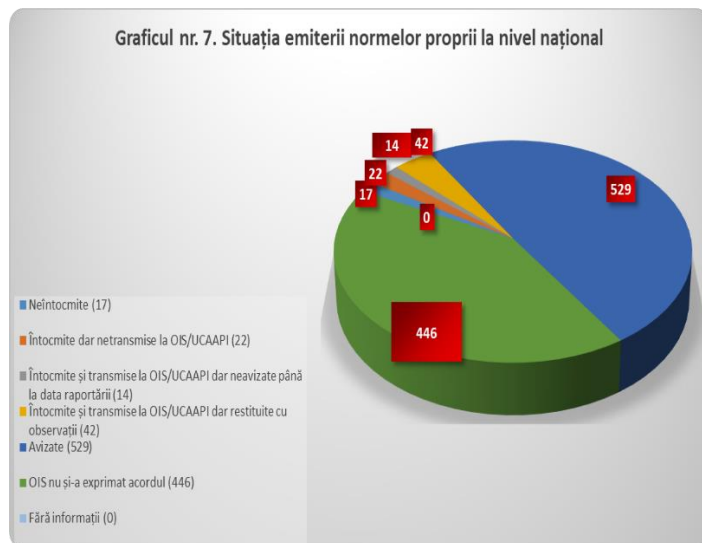
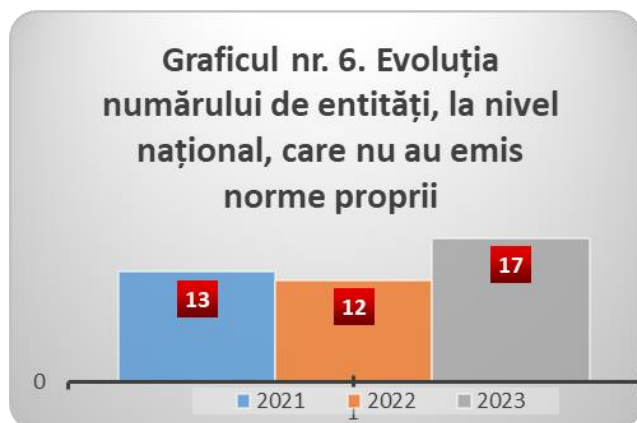
În general, normele proprii au fost emise în marea majoritate a structurilor de audit public intern.

Din totalul de 1.070 de rapoarte anuale centralizate din cadrul administrației publice, se desprinde următoarea imagine:

- 17 structuri de audit public intern nu au emis norme proprii;
- 22 structuri de audit public intern au întocmit norme proprii dar nu le-au comunicat în vederea avizării;
- 14 structuri de audit public intern au întocmit norme proprii, iar acestea au fost transmise în vederea avizării și sunt în curs de avizare;
- 42 structuri de audit public intern au întocmit norme proprii, au fost transmise în vederea avizării și au fost restituite cu observații;
- 529 structuri de audit public intern au norme proprii emise și avizate;
- 446 structuri de audit public intern nu au norme proprii, deoarece organul ierarhic superior nu și-a dat acordul în acest sens. În acest caz, aceste entități utilizează normele proprii ale organului ierarhic superior.

Tendențe privind emiterea normelor proprii de audit public intern în administrația publică

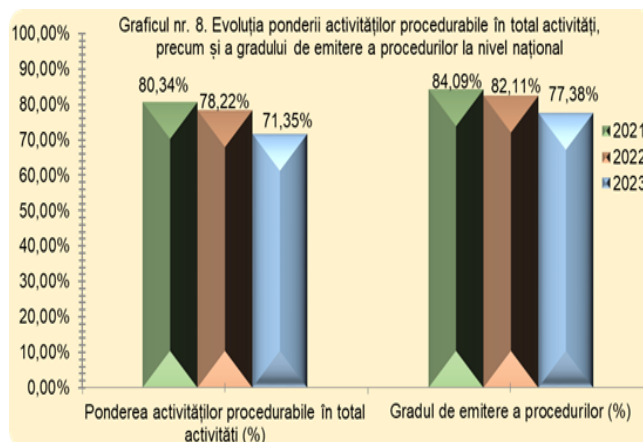
	2021	2022	2023
Număr de entități care nu au emis norme proprii	13	12	17

4.2. Activitatea de elaborare a procedurilor aferente activităților de audit public intern

La nivelul administrației publice, au fost declarate procedurabile 71,35% din activitățile desfășurate la nivelul structurilor de audit public intern. Din totalul activităților procedurabile, a fost raportat un procent de 77,38%, pentru care au fost elaborate proceduri.

Ca observație generală, situația este acceptabilă, existând posibilitate de îmbunătățire.

Tendințe privind procedurarea activităților de audit public intern în administrația publică

	2021	2022	2023
Pondere medie a activităților procedurabile în total activități (%)	79,40%	78,59%	71,35%
Gradul de emitere a procedurilor (%)	82,62%	82,60%	77,38%

5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern

În conformitate cu prevederile punctului 2.3.7. din cadrul anexei nr. 1 la HG nr. 1086/2013, la nivelul structurii de audit public intern se elaborează un program de asigurare și îmbunătățire a calității (PAIC) sub toate aspectele auditului intern, care să permită un control continuu al eficacității acestuia.

Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit public intern trebuie să garanteze că activitatea de audit public intern se desfășoară în conformitate cu normele, instrucțiunile și Codul privind conduita etică a auditorului intern și să contribuie la îmbunătățirea activității structurii de audit public intern.

Un PAIC ar trebui să ajute la exprimarea unor concluzii cu privire la calitatea activității de audit public intern și să determine stabilirea unor obiective și acțiuni pentru implementarea unor îmbunătățiri corespunzătoare a acestei activități. Acest program ar trebui să permită o evaluare a:

- contribuției auditului public intern la procesele de guvernanță, management al riscurilor și controlul organizației;
- acoperirea integrală a sferei auditabile;

- cadrul legal, reglementările și procedurile pe care activitatea de audit public intern trebuie să le respecte;
- riscurile care afectează funcționarea auditului public intern.

PAIC ar trebui să impună o abordare sistematică și disciplinată a procesului de autoevaluare periodică, inclusiv modalitatea de realizare a autoevaluărilor periodice pentru fiecare an intermediar între evaluările externe.

Un PAIC pe deplin funcțional exercită o monitorizare permanentă a activității de audit public intern și o autoevaluare periodică a acesteia pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal și procedural aplicabil.

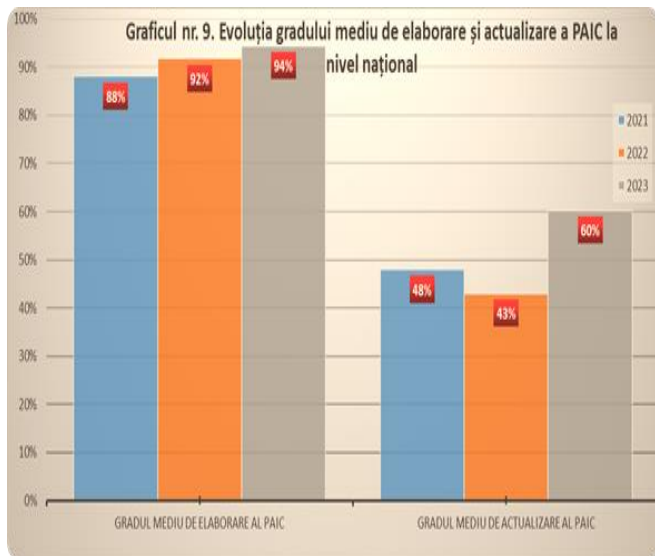
Cu ajutorul acestui proces, evaluarea externă ar trebui să devină efectiv o oportunitate de a obține noi idei de la evaluator sau de la echipa de evaluare, cu privire la modalitățile de îmbunătățire a calității generale a auditului intern, a eficienței și a eficacității.

Dezvoltarea activității va depăși stadiul de conformitate și va aborda modalități noi și inovatoare de a exercita activitatea de audit public intern și de a oferi rezultate semnificativ îmbunătățite.

Mai mult decât atât, calitatea funcției de audit public intern se poate îmbunătăți prin evaluările externe. Aceste evaluări trebuie efectuate cel puțin o dată la fiecare cinci ani, conform cerințelor legislației naționale, dar și standardelor internaționale de audit public intern emise de către Institutul Auditorilor Interni (IIA). Obiectivul evaluării externe este de a evalua activitatea de audit public intern din punctul de vedere al

conformității cu definiția auditului intern, cu cerințele codului de etică și cu prevederile legislației naționale în domeniu.

Evaluările externe se pot concentra, de asemenea, pe identificarea oportunităților de îmbunătățire a funcției de audit public intern, oferind sugestii pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei activități și promovând idei pentru a spori imaginea și credibilitatea funcției de audit public intern.

5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC

Circa 94% dintre structurile de audit public intern din administrația publică au emis PAIC.

Referitor la actualizarea PAIC, circa 60% dintre aceste structuri de audit public intern au procedat la actualizarea acestui document.

Tendențe privind emiterea și actualizarea PAIC la nivelul administrației publice

	2021	2022	2023
Gradul mediu de elaborare al PAIC	88%	92%	94%
Gradul mediu de actualizare al PAIC	48%	43%	60%

5.2. Realizarea evaluării externe

În administrația publică, entitățile publice cu atribuții de evaluare externă sunt:

- UCAAPI, care monitorizează și evaluează 120 de structuri de audit public intern

aflate în cadrul administrației centrale și locale;

- Ministerele și autoritățile publice, care evaluează 490 de structuri de audit public intern aflate în cadrul entităților subordonate;
- Direcțiile Generale Regionale ale Finanțelor Publice, cu atribuții delegate de UCAAPI pentru 757 de structuri de audit public intern;
- UAT-urile, care evaluează 221 de structuri de audit public intern de la nivelul entităților subordonate acestora.

În anul 2023, au fost evaluate de către UCAAPI, DRGFP sau organul ierarhic superior, după caz, circa 11% dintre structurile de audit public intern. Menținerea acestui procent duce la evaluarea tuturor entităților din administrația publică într-un interval de timp foarte mare, mult peste cel specificat de cadrul legal în vigoare, dar și de standardele internaționale acceptate (evaluarea externă trebuie realizată cel puțin o dată la 5 ani), situație generată în principal de resursa umană insuficientă.

Analizând în dinamică, pentru anii 2021, 2022 și 2023, realizarea activității de evaluare externă se prezintă astfel:

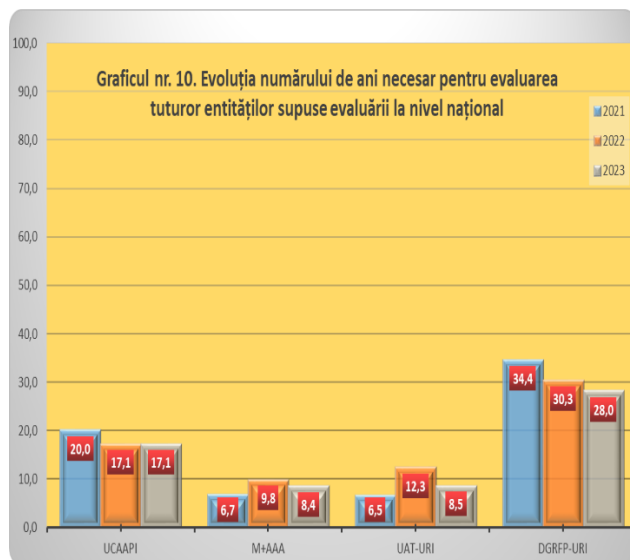
Entitatea evaluatoare	Numărul entităților supuse evaluării (portofoliu 2023)	Numărul entităților evaluate în 2021	Numărul entităților evaluate în 2022	Numărul entităților evaluate în 2023
UCAAPI*	120	6	7	7
M+AAA	490	73	50	58
UAT-uri	221	34	18	26
DGRFP-uri	757	22	25	27
TOTAL	1588	135	100	118

*Sunt incluse și cele 3 entități ale căror rapoarte nu au fost centralizate, precum și cele 8 DGRFP, pentru atribuțiile delegate

Comparativ cu anul trecut, numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților din administrația publică supuse evaluării are un ușor trend ascendent, dar pe parcursul ultimilor trei ani trend-ul este

descendent, așa cum se poate observa din graficul de mai jos.

	Numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților supuse evaluării		
	2021	2022	2023
UCAAPI	20.0	17.1	17.1
M+AAA	6.7	9.8	8.4
UAT-uri	6.5	12.3	8.5
DGRFP-uri	34.4	30.3	28.0

6. Resursa umană

6.1. Situația posturilor alocate structurilor de audit public intern din administrația publică

Pentru a-și îndeplini obiectivele, este important ca structura de audit public intern să aibă acces la resurse umane care să posede abilitățile necesare în acest scop. Structurile de audit public intern care au raportat și-au efectuat propria analiză

privind suficiența resursei umane (posturi de conducere + posturi de execuție).

Ca urmare a acestei analize a rezultat faptul că, în structurile de audit public intern din administrația publică, la data de 31 decembrie 2023 existau un număr total de 3.613 posturi alocate. Dintre acestea erau ocupate un număr de 2.758 de posturi, dar 124 dintre acestea nu exercitau atribuții de audit public intern. Situația titularilor acestor posturi, care nu au exercitat atribuții de audit intern a fost, la 31.12.2023, următoarea: mutați temporar, detașați, suspendați, în concediu de maternitate, etc. Prin urmare, la 31.12.2023, structurile de audit public intern funcționau cu un număr de 2.634 auditori care exercitau atribuții de audit public intern. La aceeași dată, posturile vacante erau în număr total de 855.

În concluzie, la finele anului 2023 existau 979 de posturi care erau alocate dar fie erau vacante, fie erau ocupate dar titularii lor nu exercitau activități de audit public intern (raport de muncă suspendat, concediu de maternitate, concediu medical sau persoana este detașată ori mutată temporar). La nivelul administrației publice, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 84% (din totalul de 267 alocate), existând un deficit de 44 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere. Dintre acestea, 37 de posturi sunt vacante și 7 posturi sunt ocupate fără exercitare atribuții de audit public intern (raport de muncă suspendat, concediu de maternitate, concediu medical sau persoana este detașată ori mutată temporar).

În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 72% (din totalul de 3.346 de posturi alocate), existând un deficit de 935 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție, dintre care 117 de posturi sunt ocupate dar nu exercită atribuții de audit public intern (raport de muncă suspendat, concediu de maternitate, concediu medical sau persoana este detașată ori mutată temporar), iar restul (818) sunt posturi vacante.

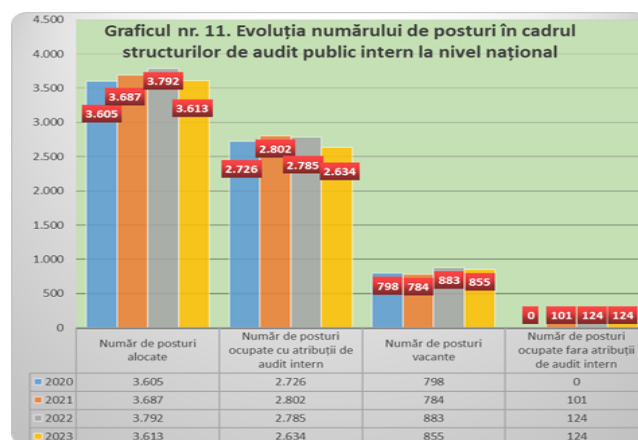
De asemenea, indiferent de natura posturilor, au fost ocupate circa 73% (din

totalul de 3.613 posturi alocate), existând un deficit de 979 auditori interni. Dintre aceste posturi, 124 au fost posturi ocupate, dar, care nu exercitau atribuții de audit public intern (raport de muncă suspendat, concediu de maternitate, concediu medical sau persoana este detașată ori mutată temporar), iar restul (855) erau posturi vacante.

Într-un moment în care se pune accent sporit pe responsabilitatea organizațională, pe îmbunătățirea controlului intern, pe managementul riscurilor și pe guvernarea corporativă, auditul public intern are un rol decisiv în monitorizarea activității de gestionare a resurselor umane.

	2020	2021	2022	2023
Număr de posturi alocate	3.605	3.687	3.792	3.613
Număr de posturi ocupate cu atribuții de audit public intern	2.726	2.802	2.785	2.634
Număr de posturi vacante	798	784	883	855
Gradul de ocupare	75,62 %	76,00 %	73,44%	72,490%
Număr de posturi ocupate fără atribuții de audit public intern	81	101	124	124

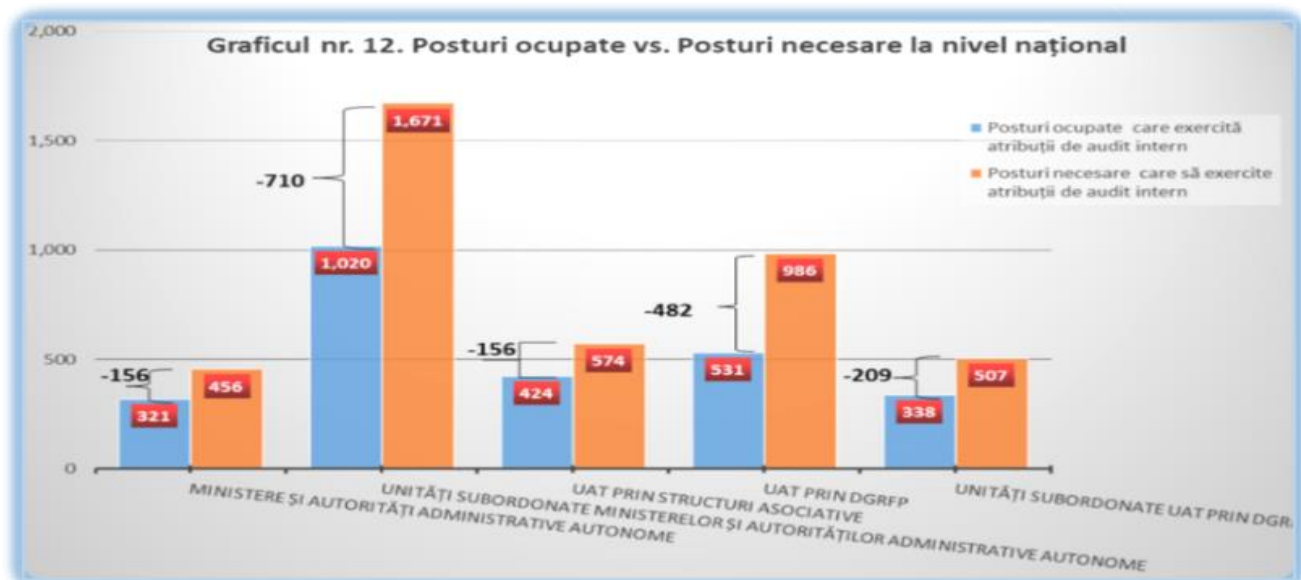
Tendențe privind gradul de ocupare a posturilor în administrația publică

6.2. Dimensionarea structurii de audit public intern

Dimensionarea structurii de audit public intern s-a realizat pentru anul 2023 în funcție de riscurile existente în cadrul entității publice, de dimensiunea sferei audiabile precum și ținând cont de necesitatea auditării sferei de audit într-o perioadă de 4 ani. Conform prevederilor art.15 din Legea nr.672/2002 privind auditul public intern, republicată,

"auditul public intern se exercită asupra tuturor activităților desfășurate într-o entitate publică, cel puțin o dată la 4 ani, inclusiv asupra activităților entităților aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acesteia, după caz, iar

prioritizarea misiunilor de audit public intern se face pe baza analizei de risc și a solicitărilor Curții de Conturi a României.”

Structurile de audit public intern din administrația publică au realizat analiza necesarului de resurse umane pentru dimensionarea funcției de audit public intern.

Se poate observa faptul că cele 2.634 posturi ocupate la 31.12.2023 nu sunt suficiente pentru buna derulare a activității de audit public intern, numărul total necesar de posturi ocupate care să exercite activități de audit public intern fiind de 4.194.

2023	Posturi ocupate care exercită atribuții de audit intern	Posturi necesare care să exercite atribuții de audit intern	Deficit (-) / Excedent (+)
Ministere și Autorități Administrative Autonome	321	456	-135
Unități subordonate ministerelor și autorităților administrative autonome	1.020	1.671	-651
UAT prin Structuri Asociative	424	574	-150
UAT prin DGRFP	531	986	-455
Unități Subordonate UAT prin DGRFP	338	507	-169
Total	2.634	4.194	-1.560

intern va fi necesară alocarea suplimentară a 581 de posturi.

Dacă deficitul de resurse umane (persoane calificate care să ocupe posturile vacante precum și posturi alocate necesare) va persista, structurile de audit public intern se vor afla în continuare în imposibilitatea îndeplinirii atribuțiilor legale.

6.3. Fluctuația personalului

Fluctuația de personal se referă la plecarea unei persoane dintr-o entitate publică și are un impact negativ atunci când, prin plecarea angajaților, se pierde atât competențe deosebite cât și experiență.

Cu privire la modul de calcul al ratei fluctuației de personal, acesta este stabilit, în formatul standard al raportului anual privind activitatea de audit public intern, ca fiind raportul dintre numărul persoanelor plecate și numărul inițial al posturilor ocupate existente la începutul anului de raportare.

Tendențe la nivelul administrației publice privind rata de fluctuație a personalului

	Conducere					Execuție					TOTAL				
	2020	2021	2022	2023	Variație medie anuală	2020	2021	2022	2023	Variație medie anuală	2020	2021	2022	2023	Variație medie anuală
Ministere și Autorități Administrative Autonome	12%	14%	9%	20%	2,50 pp	11%	14%	14%	17%	2,10 pp	11%	14%	13%	18%	2,19 pp
Unități subordonate Ministerelor și Autorităților Administrative Autonome	21%	22%	20%	19%	-0,73 pp	9%	12%	12%	11%	0,64 pp	10%	12%	13%	12%	0,53 pp
UAT Structuri asociative	3%	9%	5%	10%	2,17 pp	11%	11%	12%	10%	-0,45 pp	10%	11%	11%	10%	-0,12 pp
UAT DGRFP	3%	20%	18%	14%	3,50 pp	5%	11%	9%	13%	2,61 pp	5%	11%	10%	13%	2,62 pp
Unități subordonate UAT prin DGRFP	5%	22%	21%	17%	4,13 pp	11%	14%	10%	8%	-0,95 pp	11%	14%	11%	9%	-0,72 pp
TOTAL	10%	11%	15%	16%	2,08 pp	9%	9%	11%	12%	0,86 pp	9%	9%	12%	12%	0,99 pp

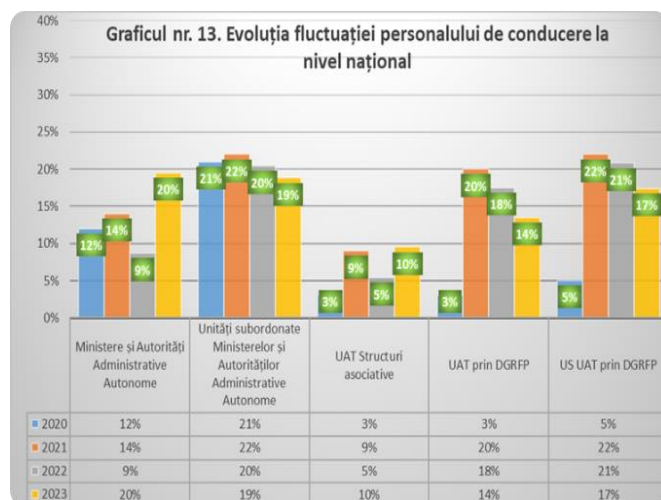
Rezultă astfel un deficit de 1.560 de posturi, care poate fi gestionat parțial prin ocuparea celor 855 de posturi vacante, precum și prin oprirea mutărilor, detașărilor etc auditorilor publici interni. (124 de posturi) - vezi capitolul 6.1.

Dacă se vor pune în aplicare aceste măsuri, și aceste posturi vor fi ocupate cu persoane care vor exercita activități de audit public

Nivelul general acceptat al fluctuației personalului, care să nu inducă efecte negative la nivelul organizației, este de circa 10%.

Referitor la personalul de conducere

La nivelul administrației publice, în anul 2023, rata medie a fluctuației personalului de conducere este de circa 16%, în creștere cu circa 1 punct procentual față de anul 2022.

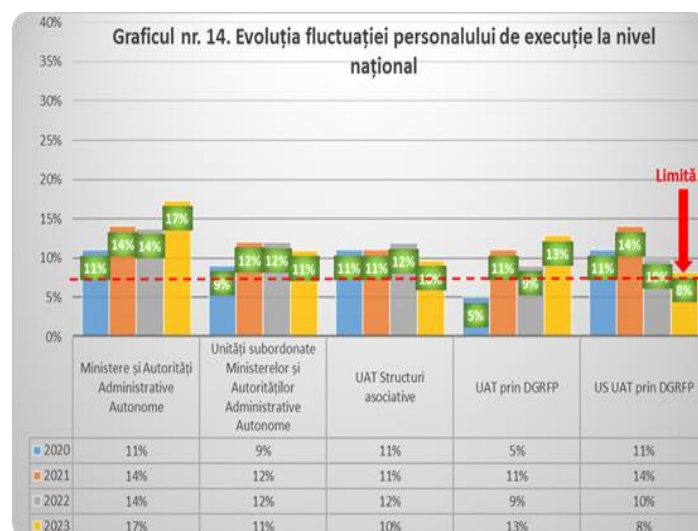
Se poate observa faptul că tendința medie anuală a fluctuației funcției de conducere este de creștere cu circa 2,08 puncte procentuale anual.

Referitor la personalul de execuție

La nivelul administrației publice, în anul 2023, rata medie a fluctuației personalului de execuție este de circa 12%, în creștere cu circa 1 punct procentual față de anul 2022.

Se poate observa faptul că tendința medie anuală a fluctuației funcției de execuție este de 0,86 puncte procentuale, rata fluctuației manifestând o tendință de creștere în ultimii 3 ani.

În concluzie, o instituție publică având o rată mare a fluctuației pierde din cauza reducerii eficacității personalului, a măririi timpului de instruire a noilor angajați și a timpului acordat selecției acestora, precum și din cauza unor costuri indirecte (pierderea unor angajați care au acumulat o serie de cunoștințe în cadrul organizației).

6.4. Structura personalului de audit public intern din administrația publică

La analiza structurii personalului au fost luate în calcul următoarele criterii: experiența în auditul intern, domeniul studiilor de specialitate, limbi străine vorbite, certificări naționale și internaționale deținute, precum și calitatea de membru în organizații profesionale naționale și internaționale.

Toate aceste elemente, alături de pregătirea profesională a personalului, contribuie la o analiză calitativă a resursei umane, factor extrem de important în derularea activității de audit public intern.

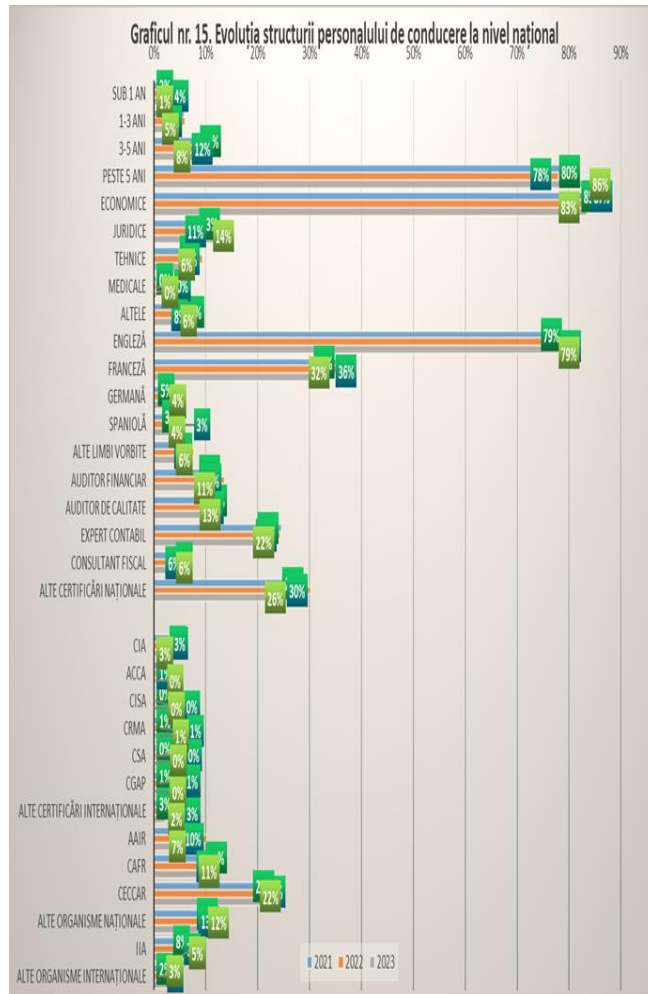
6.4.1. Structura personalului de conducere

În funcție de aceste criterii, structura personalului de conducere, format din 223 persoane care exercită activități de audit public intern, se prezintă astfel:

- ♦ 86% au experiență de peste 5 ani în domeniu;
- ♦ 83% au studii economice;
- ♦ 79% au cunoștințe de limba engleză;
- ♦ 79% dețin o certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de auditor financiar, expert contabil, auditor în domeniul calității;
- ♦ circa 6% dețin o certificare internațională;
- ♦ 51% sunt membri în organisme profesionale naționale;

- ♦ 9% sunt membri în organisme profesionale internaționale, cum ar fi Association of Chartered Certified Accountants (ACCA).

profesionale internaționale ar trebui să reprezinte un deziderat a cărui îndeplinire contribuie la îmbunătățirea activității de audit public intern.

Tendențe privind evoluția structurii personalului de conducere în administrația publică

Personal conducere		2021	2022	2023	Variație medie anuală
Experiință în auditul intern	sub 1 an	3%	4%	1%	-1 pp
	1-3 ani	6%	6%	5%	-0 pp
	3-5 ani	11%	12%	8%	-2 pp
	peste 5 ani	80%	78%	86%	+3 pp
Studii de specialitate	economice	85%	87%	83%	-1 pp
	juridice	13%	11%	14%	+0 pp
	tehnice	9%	6%	6%	-1 pp
	medicale	0%	0%	0%	+0 pp
	alte	7%	8%	6%	-1 pp
Limba străină vorbită	engleză	79%	80%	79%	+0 pp
	franceză	35%	36%	32%	-2 pp
	germană	5%	4%	4%	-0 pp
	spaniolă	3%	3%	4%	+1 pp
	alte limbi vorbite	6%	8%	6%	+0 pp
Certificări naționale deținute	auditor financiar	11%	14%	11%	-0 pp
	auditor de calitate	13%	14%	13%	+0 pp
	expert contabil	25%	24%	22%	-1 pp
	consultant fiscal	5%	6%	6%	+1 pp
Certificări internaționale deținute	alte certificări naționale	28%	30%	26%	-1 pp
	CIA	3%	3%	3%	-0 pp
	ACCA	1%	1%	0%	-0 pp
	CISA	0%	0%	0%	+0 pp
	CRMA	1%	1%	1%	-0 pp
	CSA	0%	0%	0%	-0 pp
	CGAP	1%	1%	0%	-0 pp
	alte certificări internaționale	3%	3%	2%	-0 pp
Membru în organisme profesionale naționale	AAIR	8%	10%	7%	-1 pp
	CAFR	11%	13%	11%	-0 pp
	CECCAR	24%	23%	22%	-1 pp
	alte organisme naționale	13%	13%	12%	-0 pp
Membru în organisme profesionale internaționale	IIA	8%	7%	5%	-1 pp
	alte organisme internaționale	2%	1%	3%	+1 pp

Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul șefului structurii de audit public intern din administrația publică din România:

- vechime peste 5 ani în audit public intern;
- studii economice;
- vorbitor de limba engleză;
- deține o certificare națională: auditor financiar, expert contabil, auditor în domeniul calității;
- nu deține certificare internațională;
- este membru al unei organizații profesionale naționale;
- nu este membru al unei organizații profesionale internaționale.

Deținerea unei certificări internaționale sau a calității de membru în organisme

6.4.2. Structura personalului de execuție

În funcție de aceste criterii, structura personalului de execuție, format din 2.411 persoane care exercită atribuții de audit public intern, se prezintă astfel:

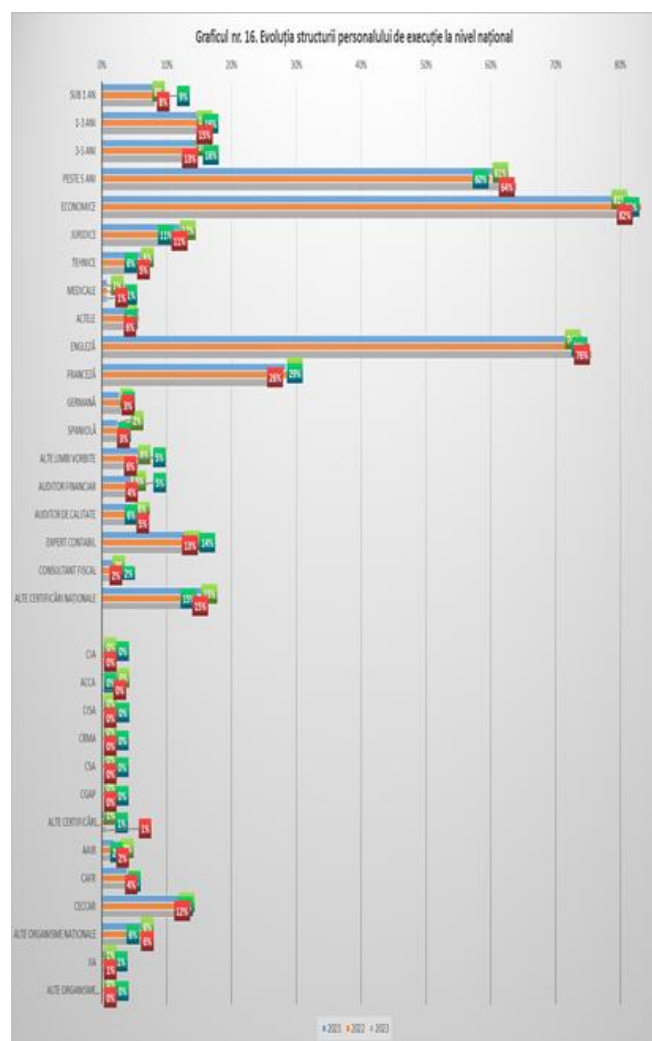
- ♦ 64% au experiență de peste 5 ani în domeniu;
- ♦ 82% au studii economice;
- ♦ 76% au cunoștințe de limba engleză;
- ♦ 39% dintre auditorii interni dețin o certificare națională (auditor financiar, expert contabil, auditor în domeniul calității etc);
- ♦ 1% dintre auditorii interni dețin o certificare internațională;

- ♦ 24% dintre auditorii interni s-au înscris într-o asociație profesională națională (CAFR, CECCAR etc);
- ♦ 1% din auditorii interni s-au înscris într-o asociație profesională internațională. Exemplu: Certified Internal Auditor (CIA), Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Certified Information Systems Auditor (CISA), Certification in Risk Management Assurance (CRMA), Certificare GAP, CSA etc.

- nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.

Deținerea unei certificări naționale sau internaționale sau a calității de membru în organisme profesionale naționale sau internaționale ar trebui să reprezinte un deziderat a cărui îndeplinire contribuie la îmbunătățirea activității de audit public intern.

Tendințe privind evoluția structurii personalului de execuție în administrația publică

Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul auditorului public intern din administrația publică din România:

- vechime peste 5 ani în audit public intern;
- studii economice;
- vorbitor de limba engleză;
- nu deține nicio certificare națională sau internațională;

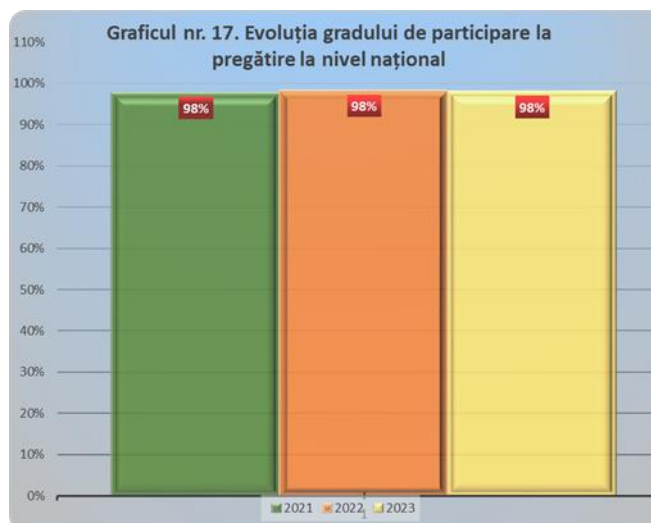
Personal de execuție		2021	2022	2023	Variație medie anuală
Experiință în auditul intern	sub 1 an	8%	9%	8%	+0.0 pp
	1-3 ani	15%	16%	15%	-0.1 pp
	3-5 ani	16%	16%	13%	-1.4 pp
	peste 5 ani	61%	60%	64%	+1.5 pp
Studiile de specialitate	economice	81%	83%	82%	+0.4 pp
	juridice	12%	11%	11%	-0.4 pp
	tehnice	6%	6%	5%	-0.3 pp
	medicale	1%	1%	1%	+0.0 pp
	altele	6%	6%	6%	-0.0 pp
Limba străină vorbită	engleză	74%	75%	76%	+0.7 pp
	franceză	28%	29%	26%	-1.2 pp
	germană	3%	3%	3%	+0.1 pp
	spaniolă	2%	3%	3%	+0.1 pp
Certificări naționale deținute	alte limbi vorbite	6%	5%	6%	-0.0 pp
	auditor financiar	5%	5%	4%	-0.1 pp
	auditor de calitate	6%	6%	5%	-0.1 pp
	expert contabil	13%	14%	13%	-0.2 pp
	consultant fiscal	2%	2%	2%	-0.1 pp
Certificări internaționale deținute	alte certificări naționale	15%	15%	15%	-0.4 pp
	CIA	0%	0%	0%	+0.0 pp
	ACCA	0%	0%	0%	-0.0 pp
	CISA	0%	0%	0%	+0.0 pp
	CRMA	0%	0%	0%	+0.0 pp
	CSA	0%	0%	0%	-0.0 pp
	CGAP	0%	0%	0%	+0.0 pp
	alte certificări internaționale	1%	1%	1%	+0.1 pp
	AAIR	2%	2%	2%	-0.0 pp
	CAFR	4%	4%	4%	+0.0 pp
Membru în organisme profesionale naționale	CECCAR	12%	12%	12%	+0.1 pp
	alte organisme naționale	6%	6%	6%	-0.1 pp
	IIA	1%	1%	1%	-0.0 pp
Membru în organisme profesionale internaționale	alte organisme internaționale	0%	0%	0%	+0.0 pp

6.5. Asigurarea pregătirii profesionale continue a auditorilor interni

Pregătirea profesională continuă se realizează în cadrul unei perioade de minimum 15 zile lucrătoare pe an, activitate care intră în responsabilitatea conducătorului structurii de audit public intern, precum și a conducerii entității publice.

Din totalul de 2.634 de posturi ocupate care exercită atribuții de audit public intern, un număr de 2.585 de persoane au participat la diferite forme de pregătire profesională, ceea ce reprezintă un grad de participare de circa 98%. În urma acestor participări, s-au

cumulat, în medie, circa 17 zile de pregătire pentru fiecare persoană participantă.

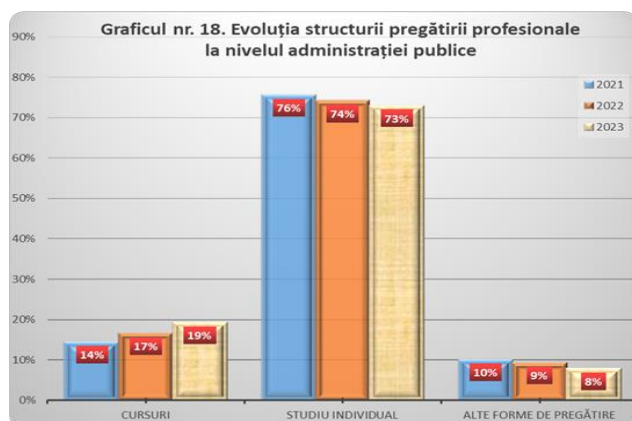
Tendințe la nivelul administrației publice privind asigurarea pregătirii profesionale continue

Din datele de mai sus se observă faptul că studiul individual, ca instrument de pregătire profesională, este preponderent în structura pregătirii profesionale. Acest fapt se datorează resurselor insuficiente alocate de entitățile publice, pentru a asigura pregătirea profesională prin participarea auditorilor interni la cursuri, seminarii conferințe, workshop-uri.

Din punct de vedere al evoluției, gradul de participare a auditorilor interni la pregătire profesională s-a menținut constant în ultimii ani.

În ceea ce privește structura pregătirii profesionale realizate în anul 2023, acesta se prezintă astfel:

- ♦ 19% cursuri de instruire;
- ♦ 73% studiu individual;
- ♦ 8% alte forme de pregătire (conferințe, seminarii, workshop-uri etc.).

	2021	2022	2023
Gradul de participare la pregătire	98%	98%	98%
Pondere cursurilor de pregătire	14%	17%	19%
Pondere studiului individual	76%	74%	73%
Pondere altor forme de pregătire	10%	9%	8%

7. Planificarea activității de audit public intern

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit public intern, activitatea de planificare s-a realizat multianual, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt (1 an).

Potrivit art.15 din Legea nr. 672/2002, republicată, „*auditul public intern se exercită asupra tuturor activităților desfășurate într-o entitate publică, cel puțin o dată la 4 ani, inclusiv asupra activităților entităților aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acesteia, după caz, iar prioritizarea misiunilor de audit public intern se face pe baza analizei de risc și a solicitărilor Curții de Conturi a României*”. Prin excepție de la prevederile de mai sus, la elaborarea planului multianual, conducătorul entității sau organul de conducere colectivă/colegială poate aproba depășirea termenului de 4 ani, cu cel mult un an, la propunerea fundamentată a conducătorului compartimentului de audit public intern.

7.1. Planificarea multianuală

Primul pas în realizarea planificării multianuale este identificarea sferei auditabile, care este compusă din totalitatea activităților sau structurilor care își desfășoară activitatea în cadrul entității publice.

Planificarea multianuală are la bază evaluarea riscurilor aferente activităților derulate în cadrul entității publice și prioritizarea acestor activități în funcție de scorul de risc. Acest scor de risc este cel ce va determina momentul în care respectiva activitate va fi auditată de către structura de audit public intern.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care activitatea este derulată, apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor. În acest context, planul multianual de audit public intern trebuie actualizat anual, iar acest lucru trebuie să stea la baza elaborării planului anual de audit public intern.

Referitor la actualizarea periodică a planului multianual de audit public intern, acest concept nu este cunoscut și implementat în majoritatea entităților publice, din cauza faptului că nu este menționată obligativitatea actualizării acestuia în baza legală aplicabilă activității de audit public intern.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate dar și pentru a reduce gradul de subiectivitate al analizei de risc, considerăm necesară utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului riscului.

În acest caz, sunt puține situațiile în care entitățile publice au dezvoltat un sistem de criterii specifice de analiză a riscului.

7.2. Planificarea anuală

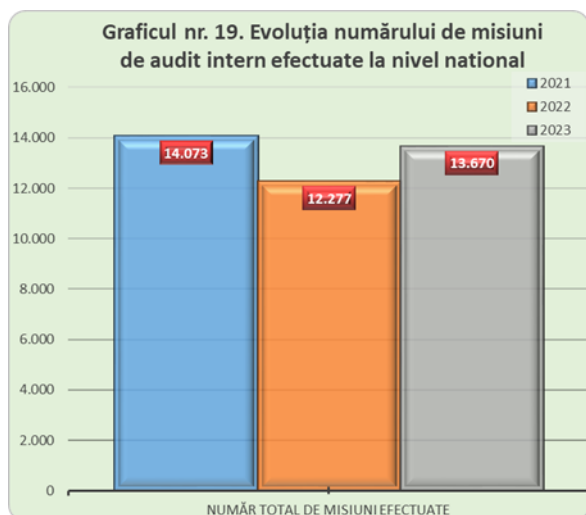
Planificarea anuală este rezultatul planificării multianuale și caracterul adecvat al acesteia depinde în mare măsură de corectitudinea modalității de executare a planificării multianuale.

În planurile anuale de audit public intern sunt incluse misiuni de asigurare, misiuni de consiliere, misiuni de evaluare. La nivelul structurilor de audit public intern din entitățile publice, în cadrul activității de planificare anuală se realizează o analiză privind suficiența resurselor umane existente și de asemenea, o analiză cu privire la gradul de acoperire al sferei auditabile. Din datele raportate de entitățile publice a rezultat faptul că un număr limitat de entități au posibilitatea de a acoperi sfera auditabilă în termenul de 4 ani, conform prevederilor Legii nr. 672/2022 privind auditul public intern, republicată.

În cazul în care, în cadrul activității de planificare anuală, din calculul resurselor disponibile rezultă imposibilitatea acoperirii sferei auditabile, în termenul prevăzut de cadrul legal, se va comunica acest aspect, în mod obligatoriu, conducerii entității publice, deoarece este afectat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

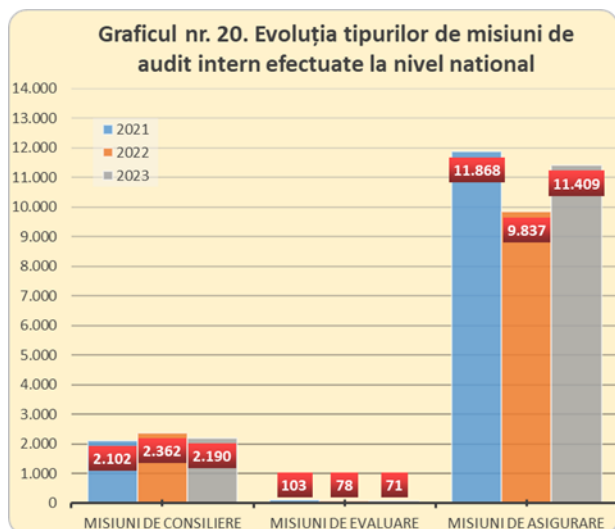
8. Realizarea misiunilor de audit public intern în administrația publică

În cursul anului 2023 au fost realizate în total un număr de 13.670 misiuni de audit public intern. Dintre acestea, 11.409 misiuni au fost misiuni de asigurare, 2.190 au fost misiuni de consiliere și 71 au fost misiuni de evaluare.

În cadrul misiunilor de asigurare, cele 10 domenii ale auditului intern specificate în raportul anual (bugetar, financiar-contabil, achiziții publice, resurse umane, IT, juridic, fonduri comunitare, funcții specifice, SCIM și alte domenii) au fost abordate de 16.139 de ori, însemnând faptul că unele misiuni de asigurare au abordat mai mult de un singur domeniu.

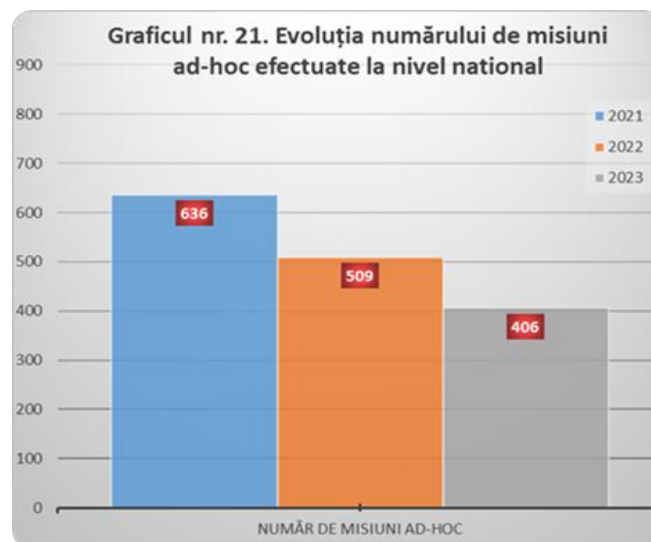
În ceea ce privește misiunile de asigurare se constată faptul că o pondere importantă este ocupată de misiunile de asigurare aferente domeniului funcțiilor specifice entității publice, precum și altor domenii care nu se regăsesc printre cele enunțate mai sus.

De menționat faptul că misiunile de consiliere au fost realizate preponderent la nivelul ordonatorilor principali de credite, și mai puțin la nivelul entităților subordonate acestora.

Având în vedere faptul că misiunile de consiliere sunt, în general, efectuate la solicitarea conducătorului entității publice și mai rar la inițiativa structurii de audit public intern, putem trage concluzia că managementul entităților publice de la nivelul ordonatorilor principali de credite folosește mai mult funcția de audit public intern în exercitarea atribuțiilor de management decât managerii de la nivelul entităților subordonate, ceea ce poate sugera existența unei culturi manageriale mai dezvoltate la nivelul ordonatorilor principali de credite.

Menționăm faptul că, în anul 2023, au fost realizate un număr de 406 misiuni ad-hoc.

Tendențe la nivelul administrației publice privind numărul de misiuni de audit public intern efectuate

Pentru anul 2023, în ceea ce privește numărul misiunilor de audit intern efectuate, se observă o creștere de 11% față de numărul misiunilor de audit public intern realizate în anul anterior.

	2021	2022	2023
Număr total de misiuni efectuate	14.073	12.277	13.670
Număr de misiuni de asigurare efectuate	11.868	9.837	11.409
Număr de misiuni de consiliere efectuate	2.102	2.362	2.190
Număr misiuni de evaluare	103	78	71
Număr de misiuni ad-hoc efectuate	636	509	406

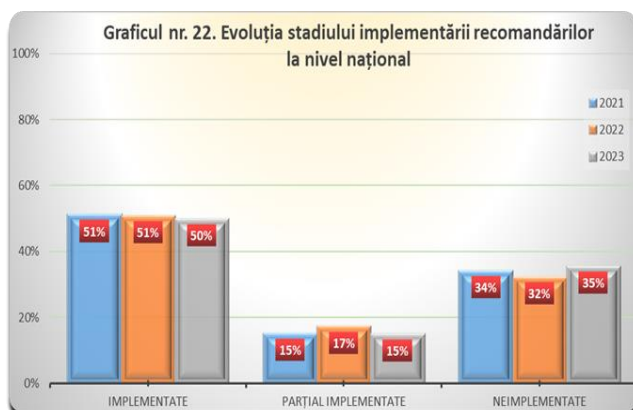
9. Urmărirea implementării recomandărilor

Urmărirea implementării recomandărilor se realizează la nivelul structurilor de audit public intern. UCAAPI consideră activitatea de urmărire a implementării recomandărilor ca fiind foarte importantă deoarece ea reprezintă finalitatea muncii de audit, iar prin implementarea recomandărilor se așteaptă să fie corectate disfuncțiile identificate de auditorii interni.

În cursul anului 2023, la nivelul administrației publice au fost urmărite un număr de 109.561 recomandări, care se regăsesc în următoarele stadii de implementare:

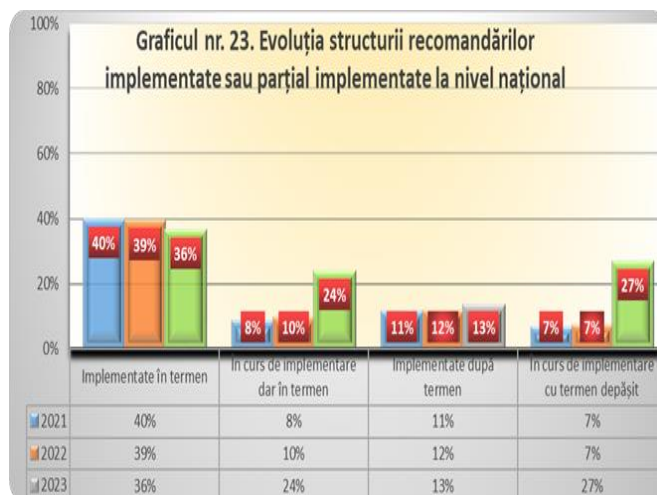
- ♦ 54.548 recomandări implementate (50%);
- ♦ 16.256 recomandări parțial implementate (15%);
- ♦ 38.757 recomandări neimplementate (35%).

Evoluția față de anii 2021 și 2022 este prezentată în graficul de mai jos.

Referitor la respectarea termenelor de implementare a recomandărilor în număr de 109.561, la nivelul administrației publice există următoarea situație:

- ♦ 39.907 recomandări implementate în termen (36%);
- ♦ 25.871 recomandări aflate în curs de implementare, dar în termen (24%);
- ♦ 14.641 recomandări implementate după termenul stabilit (13%);
- ♦ 29.142 recomandări aflate în curs de implementare, dar cu termenul depășit (27%).

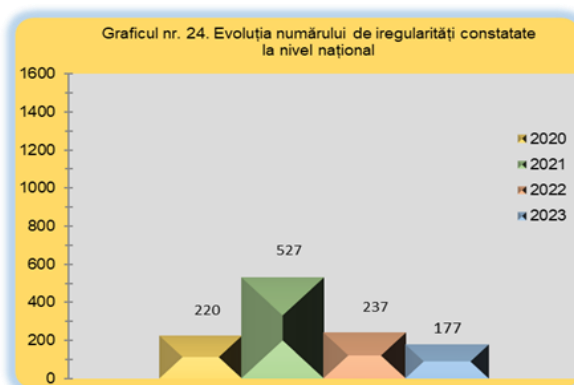

10. Raportarea recomandărilor neînsușite

În anul 2023 a fost raportată o situație de recomandări neînsușite de către conducerea entităților publice din administrația publică. Situația a fost înregistrată la nivelul unei entități subordonate a MADR, în acest caz fiind respectată procedura privind raportarea recomandărilor neînsușite la structura de audit public intern organizată la nivelul organului ierarhic superior.

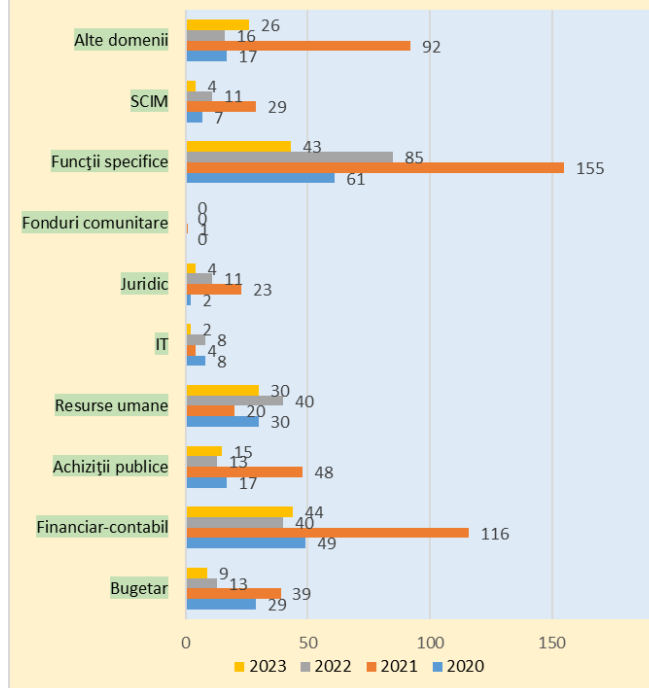
11. Raportarea iregularităților

În anul 2023, în administrația publică, au fost raportate un număr de 177 iregularități, majoritatea în domeniul funcțiilor specifice, financiar contabil și cel al achizițiilor publice.

Tendințe privind iregularitățile în administrația publică

Grafic nr. 25: Evoluția numărului de iregularități constatate pe domenii de activitate

Număr de iregularități constatate	Bugetar	Financiar-contabil	Achiziții publice	Resurse umane	IT	Juridic	Fonduri comunitare	Funcții specifice	SCIM	Alte domenii
2020	29	49	17	30	8	2	0	61	7	17
2021	39	116	48	20	4	23	1	155	29	92
2022	13	40	13	40	8	11	0	85	11	16
2023	9	44	15	30	2	4	0	43	4	26

12. Elaborarea raportului financiar

Raportul financiar reprezintă raportul cu privire la constituirea și utilizarea fondurilor privind organizarea și funcționarea structurii de audit public intern în sistem de cooperare.

Marea majoritate a structurilor au comunicat UCAAPI informații financiare. (88% au comunicat, 12 % nu au comunicat).

13. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI

Prin OMFP nr. 768/2003, UCAAPI a delegat către DGRFP-uri îndeplinirea următoarelor atribuții la nivel regional:

- ♦ Avizarea normelor metodologice la ordonatorii principali de credite;
- ♦ Avizarea numirii / revocării șefilor structurilor de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite;
- ♦ Verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern și inițierea de măsuri corective în cooperare cu ordonatorul principal de credite.

Din acest punct de vedere, prin rapoartele anuale aferente anului 2023 s-a solicitat DGRFP-urilor raportarea cu privire la îndeplinirea acestor atribuții, rezultând următoarea situație:

♦ au fost avizate normele metodologice la un număr de 5 ordonatori principali de credite;

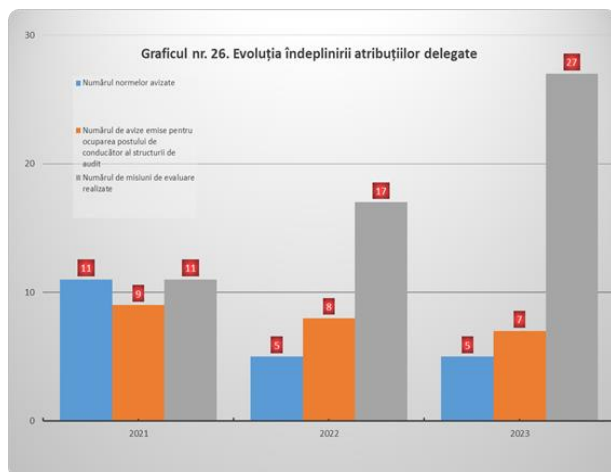
♦ au fost acordate un număr de 7 avize privind numirea/revocarea șefilor structurilor de audit public intern;

♦ au fost realizate 27 de misiuni de evaluare privind respectarea normelor și a Codului de conduită. Referitor la acestea din urmă, s-a solicitat DGRFP-urilor să raporteze numărul de entități evaluate în ultimii 5 ani, rezultând faptul că, în această perioadă, au fost evaluate 120 de entități din totalul de 257.

Cu alte cuvinte, gradul de acoperire a sferei entităților ce trebuie evaluate integral la fiecare 5 ani este de circa 47%.

Tendințe la nivel național privind îndeplinirea atribuțiilor delegate

	2021	2022	2023
Numărul normelor avizate	11	5	5
Numărul de avize emise pentru ocuparea postului de conducător al structurii de audit	9	8	7
Numărul de misiuni de evaluare realizate	11	17	27

14. Înființarea comitetelor de audit public intern

Conform prevederilor legale, un număr de 16 entități publice au obligația înființării comitetelor de audit public intern.

Dintre acestea, la finele anului 2023 un număr de 9 entități au înființat aceste comitete, 5 entități nu au înființat comitetul, iar pentru 2 entități nu se pot da informații, având în vedere că nu se prelucrează datele din raport.

PARTEA II-a - ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE UCAAPI ÎN ANUL 2023

15. Atribuții și responsabilități

Atribuțiile UCAAPI sunt stabilite în conformitate cu prevederile art. 8 din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată*, precum și în conformitate cu legislația secundară, respectiv HG nr. 1086/2013, HG nr. 1259/2012, HG nr. 1183/2012 și HG nr. 554/2014.

Atribuția generală a UCAAPI este de gestionare a procesului cu privire la organizarea, monitorizarea și dezvoltarea strategică a auditului public intern la nivel național.

În acest sens, printre principalele atribuții ale UCAAPI se regăsesc următoarele:

- reglementează la nivel național activitatea de audit public intern, promovând proiecte de acte normative în domeniu și urmărind aplicarea unei strategii și metodologii unitare în domeniul auditului intern pentru toate entitățile publice;

- coordonează sistemul de recrutare în domeniul auditului intern, sistemul de formare profesională continuă a auditorilor interni din sectorul public, precum și sistemul de atestare a structurilor asociative ale autorităților publice locale;

- elaborează, conduce și aplică o strategie unitară în domeniul auditului public intern și monitorizează la nivel național această activitate;

- dezvoltă sistemul de raportare a rezultatelor activității de audit public intern și elaborează raportul anual, precum și sinteze, pe baza rapoartelor primite, inclusiv de la compartimentele de audit public intern organizate la nivelul structurilor asociative;

- verifică respectarea de către compartimentele de audit public intern, inclusiv de către cele organizate la nivelul structurilor asociative, a normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern, evaluează activitatea acestora și poate iniția măsurile corective necesare;

- îndrumă entitățile publice locale și structurile asociative în implementarea sistemului de cooperare pentru asigurarea activității de audit public intern;

- verifică, în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian, pentru perioada de programare 2014-2021, precum și pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român, atât conformitatea și funcționalitatea sistemelor de management și control create de către autoritățile naționale, cât și eligibilitatea cheltuielilor

în cadrul proiectelor finanțate din aceste surse.

Atribuțiile UCAAPI ca Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian, precum și pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român sunt stabilite prin Regulamentele privind implementarea acestor mecanisme.

Potrivit statului de funcții, UCAAPI este dimensionată la un număr de 23 de posturi aprobate.

16. Organizarea funcțională

UCAAPI este organizată pe servicii de specialitate, astfel:

A. Serviciul evaluare, raportare anuală și metodologie este structurat astfel:

A.1. Biroul pentru strategie și metodologie generală

Definește și dezvoltă strategia și cadrul normativ în domeniul auditului public intern, elaborează și dezvoltă instrumente specifice de audit public intern utile auditorilor interni din sectorul public (metodologii, ghiduri, îndrumare, instrucțiuni etc.), coordonează sistemul de recrutare și formare profesională a auditorilor interni din sectorul public și sistemul de atestare a structurilor asociative ale autorităților publice locale, asigură funcția de audit public intern la entitățile publice

centrale care au bugetul anual anterior cu cheltuieli mai mici de 5 mil. lei.

A.2. Compartimentul coordonare, evaluare și raportare

Coordonează compartimentele de audit public intern organizate în cadrul entităților publice în implementarea și dezvoltarea funcției de audit public intern, evaluează modul de respectare a reglementărilor în domeniul auditului public intern de către compartimentele de audit public intern din entitățile publice/structurile asociative, procesul de implementare a recomandărilor și progresele înregistrate, asigură elaborarea Raportului anual privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivel național.

B. Serviciul operațional de audit public intern

Îndeplinește potrivit Acordurilor și Memorandumurilor de înțelegere încheiate funcția de Autoritate de Audit pentru programele finanțate prin Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian și Programul de cooperare Elvețiano-Român. Planifică și realizează misiuni de audit de interes național cu implicații multisectoriale și evaluează progresele înregistrate în integrarea controlului financiar preventiv în sfera răspunderii manageriale.

Pe lângă UCAAPI este înființat și funcționează Comitetul pentru Audit Public Intern (CAPI), organism cu caracter consultativ, care acționează în vederea definirii strategiei și îmbunătățirii activității de audit public intern în sectorul public. CAPI cuprinde 11 membri, din diverse sectoare de activitate, nominalizate expres de art. 5 alin. (2) din *Legea nr. 672/2002*,

republicată. În prezent, CAPI funcționează cu 8 membri, numiți prin ordin al ministrului finanțelor.

17. Rezultatele activității desfășurate

În concordanță cu prevederile art. 8 din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată*, UCAAPI a desfășurat în anul 2023 următoarele activități:

17.1. Misiuni de audit în calitate de Autoritate de Audit

În conformitate cu prevederile Memorandumurilor de înțelegere privind implementarea Mecanismelor Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021, UCAAPI a fost desemnată să exercite rolul de Autoritate de Audit în cadrul acestor mecanisme.

În acest sens, în anul 2023 UCAAPI a realizat următoarele misiuni de audit și alte activități în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian:

A. Misiuni de audit

- o misiune de audit pentru verificarea implementării recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit și reevaluarea Sistemelor de Management și Control de la nivelul Punctului Național de Contact, Autorității de Certificare/Autorității pentru Nereguli și Operatorilor de Program pentru Programele: *Educație, burse, ucenicie și antreprenoriatul tinerilor, Cercetare, Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor, Justiție și*

Antreprenoriat cultural, patrimoniul cultural și schimb cultural;

- 4 misiuni de sistem pentru evaluarea sistemelor de management și control de la nivelul Fondului pentru Relații Bilaterale și Operatorilor de Program pentru Programele *Provocări în sănătatea publică la nivel european, Afaceri interne și Mediu, adaptarea la schimbările climatice și ecosisteme;*

- 10 misiuni de audit de operațiuni pentru verificarea cheltuielilor declarate în cadrul Fondului de Asistență Tehnică, Fondului pentru Relații Bilaterale și Programelor: *Educație, burse, ucenicie și antreprenoriatul tinerilor, Cercetare, Provocări în sănătatea publică la nivel european, Dezvoltare locală, reducerea sărăciei și creșterea incluziunii romilor, Justiție, Afaceri interne, Mediu, adaptarea la schimbările climatice și ecosisteme și Antreprenoriat cultural, patrimoniul cultural și schimb cultural.*

B. Alte activități specifice SOAPI în calitate de Autoritate de Audit

- urmărirea implementării unui număr de 63 recomandări formulate în cadrul celor 16 misiuni de audit efectuate în perioada anterioară la 11 entități publice;

- elaborarea raportului anual de audit pe baza activității realizate de Autoritatea de audit în anul 2022 pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021 prin intermediul căruia sunt comunicate finanțatorilor rezultatele misiunilor de audit;

- elaborarea opiniei de audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian 2014-2021 prin care a fost oferită finanțatorilor o asigurare rezonabilă cu privire la corectitudinea cheltuielilor declarate în anul 2022 în valoare de 86.174.419,78 lei (17.658.270,13 euro);

- revizuirea Manualului de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian.

C. Misiuni de audit și alte activități specifice în calitate de Autoritate de Audit pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român

În conformitate cu prevederile art. 2.4 din Anexa nr. 1 a Acordului Cadru între Guvernul României și Consiliul Federal Elvețian privind implementarea celei de-a doua contribuții elvețiene în anumite state membre ale Uniunii Europene pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene, UCAAPI a fost desemnată Autoritate de Audit pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român.

În acest context, având în vedere stadiul incipient de implementare al acestui mecanism financiar, UCAAPI a elaborat Strategia de Audit pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român care a fost aprobată cu observații de partea elvețiană.

și funcționare a activității de audit public intern. La entitățile publice care asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare s-a urmărit și analiza modului de realizare a planificării multianuale și anuale.

Precizăm că echipele de evaluare din cadrul UCAAPI, în funcție de constatările efectuate și problemele identificate au clarificat și au prezentat detaliat acțiunile necesare pentru realizarea activităților aferente obiectivelor stabilite în cadrul misiunilor și au formulat un număr de 72 recomandări pentru îmbunătățirea activităților.

- 1 misiune de evaluare ad-hoc la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu privire la activitatea de audit public intern în baza unei petiții înregistrate la Ministerul Finanțelor și a documentației puse la dispoziție de către petent. Urmare acestei misiuni au fost formulate un număr de 2 recomandări.

17.2. Misiuni de evaluare

În implementarea activității, UCAAPI a desfășurat, conform Planului de activitate, misiuni de evaluare a activității de audit public intern la entitățile publice, astfel:

- 6 misiuni de evaluare a activității de audit public intern planificate la nivelul: ADI Forest, Agenția Națională de Integritate, Academia Oamenilor de Știință din România, ACOR Filiala Botoșani, Asociația Microregională Someș Sud, Academia Română. Aceste misiuni au avut drept scop exprimarea unei opinii independente și obiective cu privire la modul de organizare

17.3. Asigurarea funcției de audit public intern pentru entitățile cu bugete sub 5 mil. lei

În baza atribuției stabilite de art. 11 lit. e) din Legea nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Finanțelor prin UCAAPI a avut încheiate în anul 2023 protocoale de colaborare pentru asigurarea funcției de audit public intern cu 2 entități publice centrale, la care conducătorii exercită funcția de ordonatori principali de credite, gestionează anual un volum de cheltuieli sub

5 mil. lei și nu au înființată funcția de audit intern, respectiv:

- a) Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României;
- b) Registrul Urbaniștilor din România.

În cursul anului 2023 s-a încheiat protocol de colaborare pentru asigurarea funcției de audit intern și cu Consiliul de Monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Potrivit planului de activitate aprobat pe anul 2023, UCAAPI a derulat la Registrul Urbaniștilor din România și Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României misiunea de audit cu tema „*Evaluarea sistemului de prevenire a corupției, 2023*”.

Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României pentru misiunea planificată cu tema „*Auditarea administrării patrimoniului, precum și cesionarea și închirierea de spații din incinta IDPSAR și a terenului acestora*” a solicitat decalarea acesteia pentru anul 2024.

17.4. Urmărirea implementării recomandărilor

Scopul desfășurării acestei activități a fost de a urmări și monitoriza gradul de implementare a recomandărilor formulate de UCAAPI, atât prin rapoartele de audit și evaluare din ani precedenți, cât și prin rapoartele de audit/evaluare întocmite în cursul anului 2023 și ale căror recomandări au avut termene de implementare până la sfârșitul anului 2023, precum și de a urmări progresul înregistrat în îmbunătățirea calității activității de audit intern la entitățile evaluate.

În cursul anului 2023, s-a urmărit și monitorizat gradul de implementare a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit intern anterioare la:

- 18 entități publice centrale (ARACIS, MCIN, ORNISS, CNSC, ME, CES, Senatul României,

ANSVSA, MIPE, MAE, MJ, MAI, SRTv, AAAS, MF, RA Monetăria Statului, MMSS, ME);

- 21 structuri asociative (Filialele Județene Buzău, Mehedinți, Timiș, Brăila, Bistrița Năsăud, Bacău, Argeș (Primăria Câmpulung) ale ACoR, Asociația Microregională FELCSIK, ADI Câmpia Transilvană, ADI Câmpia Transilvaniei, Asociația de Audit Târnava, ADI Iernuțeană, ADI Zona Reghin, ADI Zagăr-Viișoara, ADI Valea Regilor, ADI Moldova, ADI AUDIT Mehedinți, ADI Cibinium, API Consult Botoșani, ADI Biharia-Sălard, ADI Gepiu-Remetea).

În cadrul acestei activități s-a urmărit gradul de implementare pentru un număr de 315 recomandări. Urmare evaluărilor efectuate a rezultat următoarele:

- ✓ 149 recomandări au fost implementate;
- ✓ 62 recomandări au fost parțial implementate;
- ✓ 99 recomandări nu au fost implementate;
- ✓ 5 recomandări au fost închise, urmare faptului că nu au mai avut obiect.

17.5. Raportarea activității de audit public intern.

UCAAPI a elaborat *Raportul privind activitatea de audit intern în sectorul public pe anul 2022, Raportul privind activitatea desfășurată de Comitetul pentru Audit Public Intern în anul 2022* și a stabilit cerințele privind raportarea activității de audit public intern pentru anul 2023.

Raportul privind activitatea de audit intern în sectorul public pe anul 2022 prezintă stadiul implementării auditului intern în administrația publică, contribuția acestuia la îmbunătățirea activității entităților publice și principalele direcții și modalități de acțiune pentru creșterea calității activității de audit intern. Informațiile conținute sunt rezultatul colectării și prelucrării datelor din:

- 57 rapoarte privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul entităților publice centrale, care cumulează și activitatea de audit intern desfășurată de 516 entități aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acestora;

- 8 rapoarte centralizatoare de la nivelul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice, care cumulează activitatea de audit intern desfășurată de 269 entități publice (*ordonatori principali de credite*) din administrația publică locală, precum și de 227 entități aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acestora;

- 56 rapoarte privind activitatea de audit public intern realizată în sistem de cooperare, care cumulează activitatea de audit intern asigurată pentru un număr de 5412 entități din administrația publică locală (*ordonatori principali de credite și entități aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acestora*).

Raportul privind activitatea desfășurată de Comitetul pentru Audit Public Intern prezintă modul de organizare și funcționare a comitetului, materialele și documentele dezbătute în cadrul ședințelor de lucru și contribuția la îmbunătățirea activității de audit public intern.

Referitor la dezvoltarea sistemului de raportare a rezultatelor activității de audit public intern pentru anul 2024, a stabilit cerințele minime privind informațiile ce trebuie raportate de entitățile publice cu privire la activitatea de audit public intern desfășurată, prin elaborarea formatului cadru al raportului de activitate și a anexelor la acesta, publicat pe site-ul MF.

17.6. Avizarea șefilor/ coordonatorilor compartimentelor de audit public intern

Activitatea de avizare a conducătorului/ coordonatorului compartimentului de audit public intern sau a auditorilor interni, la entitățile publice unde nu s-a putut ? înființa, din motive obiective, comisia de

avizare, a constat în analiza documentațiilor primite, organizarea și desfășurarea interviurilor, notarea probelor și, în funcție de rezultatele obținute, eliberarea avizelor.

În anul 2023 au fost primite un număr de 20 dosare prin care s-a solicitat obținerea avizului în condițiile art. 12 alin. (2) și art. 20 alin. (2) din Legea nr. 672/2002, republicată. Dintre acestea, 4 solicitări au fost pentru funcții de conducere și 16 pentru funcții de execuție.

Rezultatele, urmare procedurii de avizare derulate, au fost:

Tipul avizului	Tipul funcției		TOTAL
	Funcție de conducere	Funcție de execuție	AVIZE
Aviz favorabil	3	11	14
Aviz nefavorabil	1	2	3
Fără aviz		3	3
Total cereri	4	16	20

17.7. Elaborarea și actualizarea cadrului metodologic general specific

În cursul anului 2023, UCAAPI a procedat la elaborarea și aprobarea:

- *Proiectului de Ordin al ministrului finanțelor pentru completarea listei membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern aprobată prin OMF nr. 1120/2016, în baza căruia comitetul a fost completat cu reprezentantul Curții de Conturi a României (ordin aprobat sub nr. 1064/23.07.2023);*

- *Proiectului de Ordin al ministrului finanțelor pentru stabilirea plafonului în limita căruia Ministerul Finanțelor asigură activitatea de audit intern la entitățile publice centrale pe bază de protocol de colaborare (ordin aprobat sub nr. 1271/03.04.2023);*

- *a elaborat forma republicabilă a Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, document care a fost transmis la Monitorul Oficial în vederea publicării (forma*

republicabilă a Legii nr. 672/2002 a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 142/2024).

De asemenea, a elaborat Metodologia de emitere a certificatului de atestare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale în vederea asigurării activității de audit public intern în sistem de cooperare.

17.8. Activități specifice de metodologie și strategie generală

A. Planificarea activității de audit public intern

UCAAPI, în anul 2023 și-a desfășurat activitatea pe baza Planului anual de activitate, aprobat de conducerea ministerului.

Planul anual de activitate a fost structurat pe 2 secțiuni, respectiv misiuni și alte activități specifice desfășurate în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norwegian 2014-2021 și activități specifice de coordonare, evaluare și raportare anuală și metodologie, respectiv:

- misiuni de evaluare a activității de audit public intern;
- activități specifice privind coordonarea, raportarea și evaluarea;
- activități specifice de metodologie și strategie generală.

În cursul anului 2023, Planul de activitate a fost modificat de mai multe ori, factorii declanșatori fiind modificarea priorității în realizarea activităților, limitarea resurselor umane disponibile la nivelul direcției din cauza fluctuației personalului.

B. Dezvoltarea de instrumente specifice de audit.

În cursul anului 2023, a fost elaborat documentul „Precizări privind aplicarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern coroborat cu art. 50 din Ordonanța

de urgență a Guvernului nr. 109/2011, în cazul întreprinderilor publice”.

C. Avizarea Normelor metodologice specifice.

Având în vedere atribuțiile stabilite prin cadrul normativ, UCAAPI avizează normele metodologice specifice privind exercitarea activității de audit intern pentru compartimentele de audit public intern organizate la nivelul entităților publice centrale la care se exercită funcția de ordonator principal de credite și pentru compartimentele de audit public intern constituite la nivelul structurilor asociative ale autorităților publice locale care asigură funcția de audit intern în sistem cooperare.

În anul 2023, un număr de 19 structuri de audit public intern din cadrul entităților publice centrale și administrației publice locale au transmis normele în vederea obținerii avizului însă, în urma analizei, acestea au fost restituite cu propuneri de modificare și completare.

O parte dintre entități au revizuit normele și le-au retransmis spre avizare, dar și în aceste situații au fost restituite, având în vedere că nu respectau în totalitate cerințele de conformitate în raport cu normele generale privind exercitarea activității de audit public intern sau nu au fost adaptate corespunzător la specificul entității publice.

D. Avizarea Cartei auditului intern.

Potrivit atribuțiilor stabilite prin cadrul normativ, UCAAPI avizează Carta auditului intern elaborată de compartimentele de audit intern organizate la nivelul entităților publice centrale și locale la care se exercită funcția de ordonator principal de credite, precum și pentru compartimentele de audit intern constituite la nivelul structurilor asociative ale autorităților publice locale care asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare.

În anul 2023, UCAAPI a primit un număr de 11 proiecte de Cartă a auditului intern, elaborate de către structurile de audit intern din cadrul entităților publice, dintre acestea un număr de 4 proiecte de Cartă a auditului intern au fost avizate, iar celelalte au fost restituite cu propuneri de modificare și completare.

E. Furnizarea de consultanță și asistență de specialitate compartimentelor de audit public intern.

Activitățile de consultanță și asistența de specialitate asigurată de UCAAPI compartimentelor de audit intern din sectorul public s-au realizat în general online și telefonic, pe probleme legate în principal de aplicarea metodologiei de audit public intern, avizarea numirii/destituirii șefului compartimentului de audit public intern, avizarea numirii/revocării auditorilor publici interni, restructurarea compartimentelor de audit public intern ca urmare a eliminării posturilor vacante și neîncadrarea în normativele stabilite pentru a se organiza la nivel de serviciu, urmare aplicării prevederilor *Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung*.

De asemenea, a fost asigurată îndrumarea și asistența de specialitate cu privire la implementarea sistemului de cooperare în asigurarea funcției de audit public intern pentru entitățile publice locale și pentru compartimentele de audit intern din cadrul structurilor asociative.

F. Formularea de răspunsuri la adrese/petiții/scrisori.

UCAAPI asigură interpretarea unitară a reglementărilor legale în domeniul auditului intern și formularea în termen a răspunsului la petițiile, scrisorile și adresele de corespondență interne și externe.

Prin adresele și scrisorile primite s-au solicitat informații, clarificări, puncte de vedere, în general, cu privire la raportarea activității de audit public intern desfășurată, dezvoltarea legislației specifice auditului public intern, derularea activității de audit în baza protocoalelor de colaborare încheiate, implementarea proiectelor aflate în derulare la nivelul direcției, avizarea normelor metodologice specifice și a Cartei auditului intern, desfășurarea misiunilor de audit intern planificate, solicitări în temeiul Legii nr. 544/2001, avizarea șefilor compartimentelor de audit public intern, raportări diverse (SCIM, riscuri, resurse umane etc.), reorganizare structuri de audit intern, pregătire profesională, diverse note, informări și adrese interne etc.

În acest sens, la nivelul direcției au fost primite, emise sau soluționate peste 1100 de lucrări (scrisori, puncte de vedere, diverse solicitări, adrese inițiate etc.).

De asemenea, au fost primite, analizate și soluționate un număr de 35 petiții. Dintre acestea, o petiție a fost restituită nefiind în competență, iar o petiție a fost redirecționată în vederea soluționării către un alt compartiment de audit public intern, conform competențelor.

Aspectele semnalate, în general, s-au referit la obținerea certificatului de atestare, aplicarea metodologiei de audit, obținerea de copii de pe documentația de atestare depusă, elaborarea planurilor de audit, implicarea auditorilor interni în alte activități sau comisii constituite la nivelul entităților publice, întocmirea rapoartelor de

audit la misiunile de audit ad-hoc, obținerea avizului în condițiile în care nu se poate constitui comisia de avizare, nerespectarea de către auditorii interni a metodologiei specifice auditului public intern etc.

G. Asigurarea secretariatului tehnic al CAPI. Pentru buna desfășurare a activității CAPI, în cursul anului 2023, UCAAPI a asigurat secretariatul tehnic pentru cele 5 ședințe pe care comitetul le-a organizat și desfășurat.

În cadrul ședințelor, membrii CAPI au analizat și dezbătut materialele elaborate de UCAAPI aflate pe ordinea de zi, potrivit competențelor stabilite.

Pentru fiecare ședință CAPI s-au redactat procesele-verbale ale ședințelor, s-au elaborat sintezele ședințelor, avizele și opiniile emise, precum și alte materiale rezultate în urma dezbaterilor ce au avut loc.

Precizăm că toate documentele și materialele elaborate de UCAAPI și supuse dezbaterii CAPI au fost avizate sau au primit opinie favorabilă în unanimitate.

H. Alte activități de audit public intern cu caracter general.

În conformitate cu atribuțiile stabilite, UCAAPI a mai desfășurat în cursul anului 2023 o serie de activități cu caracter general, în domeniile: control intern (chestionar autoevaluare, raport anual privind stadiul implementării sistemului de control intern, registrul riscurilor etc.), resurse umane, avizare proceduri de sistem etc.

I. Proiecte implementate la nivelul direcției - Proiect „Sprijin pentru Autoritatea de Audit în gestionarea Mecanismului Financiar al Spațiului Economic European și Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021”

Proiectul se derulează cu finanțare din Mecanismele Financiare SEE 2014-2021 și MF Norvegian 2014-2021 și se implementează în perioada 19.09.2018 - 31.08.2025.

În cursul anului 2023 s-a asigurat finanțarea cheltuielilor necesare desfășurării activității ca Autoritate de Audit și management a acestui proiect.

18. Concluzii

Activitățile menționate în prezentul raport de activitate au fost desfășurate de UCAAPI cu resursele disponibile existente.

Din punct de vedere al resurselor umane, UCAAPI este subdimensionată, în sensul că numărul posturilor alocate este insuficient pentru realizarea în totalitate a atribuțiilor stabilite potrivit art. 8 din Legea nr. 672/2002, republicată, precum și cele care rezultă din legislația secundară (HG nr. 1086/2013, HG nr. 1183/2012, HG nr. 235/2003, HG nr. 554/2014), precum și din Regulamentele privind implementarea Mecanismelor Financiare Spațiul Economic European și Norvegian și Programul de Cooperare Elvețiano-Român.

În anul 2024, UCAAPI, ținând cont de atribuțiile stabilite potrivit art. 8 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, și de resursele umane disponibile la nivelul direcției, are ca activități principale planificate, conform planului de activitate, următoarele:

- *exercitarea atribuțiilor în calitate de autoritate de audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian și Programul de Cooperare Elvețiano-Român;*
- *elaborarea proiectului de ordonanță a Guvernului privind abrogarea art. III și art. IV din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern (a fost adoptată OG 32/2024);*

- aprobarea metodologiei de emitere a certificatului de atestare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale în vederea asigurării în sistem de cooperare a activității de audit public intern (a fost adoptată deja);
- elaborarea și actualizarea unor instrumente specifice auditului intern pentru a asigura aplicarea unitară a metodologiei specifice domeniului auditului intern;
- elaborarea raportului privind activitatea de audit intern desfășurată în sectorul public în anul 2023;
- evaluarea activității de audit intern desfășurată în cadrul entităților publice și propunerea, împreună cu conducătorii entităților publice respective, de soluții în vederea corectării deficiențelor existente;
- urmărirea implementării de către structurile auditate/evaluate/consiliate a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit public intern;
- avizarea proiectelor de norme metodologice specifice și a Cartei auditului intern, elaborate de structurile de audit intern din cadrul entităților publice;
- interpretarea unitară a reglementărilor legale în vigoare și formularea punctelor de vedere la scrisorile și adresele primite, inclusiv de soluționare a petițiilor primite și aflate în competența direcției;
- avizarea numirii/destituirii șefilor compartimentelor de audit intern din cadrul entităților publice;
- asigurarea funcției de audit intern pentru entitățile publice centrale care au încheiat protocoale de colaborare cu Ministerul Finanțelor pentru asigurarea funcției de audit public intern.

PARTEA III-A - ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE COMITETUL DE AUDIT PUBLIC INTERN ÎN ANUL 2023

19. Cadrul general

Rolul Comitetului pentru Audit Public Intern

Comitetul pentru Audit Public Intern (CAPI) este un organism cu caracter consultativ care funcționează pe lângă UCAAPI, în scopul definirii strategiei și îmbunătățirii activității de audit public intern în sectorul public.

Structura Comitetului pentru Audit Public Intern

CAPI cuprinde 11 membri, care sunt definiți expres la art. 5 alin. (2) din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată*, respectiv:

Nr. crt.	Structura CAPI	Nr. persoane
1	Președintele Camerei Auditorilor Financiari din România	1
2	Profesori universitari cu specialitate în domeniul auditului public intern	2
3	Specialiști cu înaltă calificare în domeniul auditului public intern	3
4	Directorul UCAAPI	1
5	Experți din alte domenii de activitate, respectiv contabilitate publică și juridic	2
6	Reprezentant din conducerea structurilor asociative ale autorităților publice locale	1
7	Reprezentant al Curții de Conturi a României	1

În anul 2023, CAPI a funcționat cu un număr de 8 membri, față de totalul de 11 membri prevăzuți de art. 5 alin (2) din *Legea nr. 672/2002, republicată*, astfel:

Nr. crt.	Nume și prenume	Calitatea
1	Horia Neamțu	Profesor universitar cu specialitate în domeniul auditului public intern, președintele CAPI
2	Alberta Gisberto	Profesor universitar cu specialitate în domeniul auditului public intern, membru

3	Marius Tomoială	Specialist cu înaltă calificare în domeniul auditului public intern
4	Mioara Diaconescu	Directorul UCAAPI
5	Daniel Botea	Expert din alte domenii de activitate, respectiv în domeniul juridic
6	Adrian Popescu	Președintele Camerei Auditorilor Financiari din România
7	Emil Drăghici	Reprezentant din conducerea structurilor asociative ale autorităților publice locale
8.	Maria-Florentina Constantinescu	Reprezentant al Curții de Conturi a României

Responsabilitățile Comitetului pentru Audit Public Intern

În vederea realizării scopului pentru care a fost constituit și a obiectivelor care concură la realizarea misiunii sale, CAPI asigură îndeplinirea următoarelor atribuții:

Nr. crt.	Atribuție
1	Dezbate planurile strategice de dezvoltare în domeniul auditului public intern și emite o opinie asupra direcțiilor de dezvoltare a acestuia;
2	Dezbate și emite o opinie asupra actelor normative elaborate de UCAAPI în domeniul auditului public intern;
3	Dezbate și avizează raportul anual privind activitatea de audit public intern și îl prezintă Guvernului;
4	Avizează planul misiunilor de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale;
5	Dezbate și emite o opinie asupra rapoartelor de audit public intern de interes național cu implicații multisectoriale;
6	Analizează importanța recomandărilor formulate de auditorii interni în cazul divergențelor de opinii dintre conducătorul entității publice și auditorii interni și emite o opinie asupra consecințelor neimplementării recomandărilor formulate de aceștia;
7	Analizează acordurile de cooperare între auditul intern și auditul extern referitor la definirea conceptelor și la utilizarea standardelor în domeniu, schimbul de rezultate din activitatea propriu-zisă de audit, precum și pregătirea profesională comună a auditorilor;
8	Avizează numirea și revocarea directorului UCAAPI

În realizarea atribuțiilor sale CAPI colaborează cu organe ale administrației publice locale și centrale, precum și cu alte autorități sau organizații a căror consultare se consideră a fi necesară.

CAPI își desfășoară activitatea pe baza propriului Regulament de organizare și funcționare.

20. Organizarea și desfășurarea ședințelor

În anul 2023 membrii CAPI s-au întâlnit în cadrul a 5 ședințe de lucru, astfel:

Nr. crt.	Data ședință	Nr. membri CAPI	Nr. membri prezenți	Asigurat cvorum DA/Nu
1	06.03.2023	8	8	Da
2	13.07.2023	8	8	Da
3	14.09.2023	8	7	Da
4	13.11.2023	8	8	Da
5	20.11.2023	8	8	Da

Ședințele de lucru ale CAPI s-au desfășurat atât prin participarea fizică a membrilor, cât și online, folosind platforma Cisco WEBEX.

În cadrul ședințelor de lucru ale CAPI a fost asigurat cvorumul de ședință necesar, iar ședințele au fost înregistrate pe suport electronic.

Avizele și opiniile formulate în cadrul ședințelor de lucru au fost adoptate cu unanimitate de voturi de către membrii prezenți. Nu au existat situații de divergențe de opinii între membrii CAPI.

La sfârșitul ședințelor, membrii CAPI au emis avize și opinii cu privire la materialele dezbătute, care au fost formalizate pe suport de hârtie și ulterior semnate de președintele comitetului.

Activitatea desfășurată de membrii CAPI în cadrul ședințelor organizate, potrivit ordinii de zi stabilite pentru fiecare ședință, se prezintă astfel:

20.1. Ședința din data de 06.03.2023

20.1.1. Dezbateri și aprobare proiectul Raportului privind activitatea desfășurată de CAPI în anul 2022

Documentul elaborat prezintă activitatea desfășurată de CAPI în anul 2022 ca urmare ședințelor organizate și desfășurate.

Potrivit documentului, în anul 2022 au fost organizate 5 ședințe de lucru, iar pentru fiecare ședință a fost asigurat cvorumul necesar desfășurării acesteia.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut Raportul privind propria activitate desfășurată în anul 2022, au menționat că activitatea desfășurată s-a realizat în conformitate cu atribuțiile stabilite prin *Legea nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

În cadrul ședințelor de lucru organizate în anul 2022 au fost analizate și dezbătute potrivit raportului de activitate un număr de 13 documente/materiale, dintre care exemplificăm:

- *Proiect de OG pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Proiect de raport privind activitatea desfășurată de CAPI în anul 2021;*
- *Proiect de raport privind activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2021;*
- *Raportul privind activitatea de audit public intern din România în anul 2021;*
- *Precizări privind obținerea avizului în vederea numirii în funcția de conducător al compartimentului de audit public intern;*
- *Analiza recomandărilor raportate de auditorii interni ca neînsușite de către conducătorul unei entități publice locale;*
- *Proiectul de plan de activitate al UCAAPI pe anul 2024;*

- Formulare proiect de răspuns cu privire la consecințele neimplementării recomandărilor raportate de auditorii interni ca neînsușite de către conducătorul unei entități publice locale etc.

Toate documentele/materialele aflate pe ordinile de zi ale ședințelor au fost analizate și dezbătute și ulterior în funcție de responsabilitatea stabilită, potrivit reglementărilor în vigoare, au fost emise avize și opinii.

În cadrul dezbaterii au fost formulate unele sugestii punctuale de reformulare a unor texte din conținutul raportului, în vederea asigurării clarității și înțelegerii mai bune.

Raportul a fost aprobat cu unanimitate de voturi, de către membrii CAPI prezenți.

20.1.2. Dezbateri privind proiectul Raportului privind activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2022

Documentul elaborat prezintă activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2022 și a fost structurat astfel:

-Secțiunea I, prezintă aspecte cu privire la rolul și responsabilitatea UCAAPI în procesul de monitorizare a activității de audit public intern la nivel național;

-Secțiunea II, descrie atribuțiile și responsabilitățile UCAAPI rezultate din *Legea nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare*;

-Secțiunea III, prezintă modul de organizare și funcționare a UCAAPI;

-Secțiunea IV, descrie activitățile desfășurate de UCAAPI în anul 2022, atât în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Norvegian, cât și în calitate de responsabilă de activitatea de audit public intern la nivel național;

-Secțiunea V, prezintă concluziile formulate în funcție de problemele identificate și principalele activități ce au fost avute în vedere de UCAAPI în anul 2023.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut proiectul de Raport privind activitatea

desfășurată de UCAAPI în anul 2022, au apreciat conținutul acestuia și modul de sintetizare a informațiilor și au formulat sugestii punctuale de revizuire a unor texte în vederea asigurării clarității și înțelegerii mai bune.

După dezbateri au emis o opinie favorabilă cu unanimitate de voturi.

20.2. Ședința din data de 13.07.2023

20.2.1. Dezbateri proiect de OG privind abrogarea unor prevederi din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern

Prin Proiectul de Ordonanță a Guvernului privind abrogarea unor prevederi din *Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, s-a propus abrogarea Art. III și Art. IV din *Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*.

Astfel, prin *Ordonanța Guvernului nr. 29/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, procedura de atestare a auditorilor interni din entitățile publice a fost înlocuită cu procedura de atestare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale. Urmare acestei modificări, prevederile art. III și art. IV din *Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern* au rămas fără obiect, fiind necesară abrogarea lor, în scopul asanării legislației.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut proiectul de act normativ și au formulat unele sugestii punctuale de completare a unor paragrafe din *Nota de fundamentare*, în vederea asigurării clarității.

După dezbateri au emis o opinie favorabilă cu unanimitate de voturi.

20.2.2. Dezbateri proiect de OMF privind aprobarea Metodologiei de atestare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale care asigură

activitatea de audit intern în sistem de cooperare

Metodologia de emitere a certificatului de atestare a structurilor asociative ale autorităților publice locale în vederea asigurării activității de audit public intern în sistem de cooperare a fost elaborată în baza prevederilor *Ordonanței Guvernului nr. 29/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*.

Metodologia menționată, care se aprobă prin Ordin al Ministrului Finanțelor, este structurată astfel:

- Secțiunea I, definește cadrul normativ în baza căruia a fost elaborată metodologia, modul de asigurare, organizare și funcționare a activității de audit public intern în sistem de cooperare și termenii utilizați;
- Secțiunea II, definește documentele ce trebuie depuse în vederea obținerii certificatului de atestare;
- Secțiunea III, prezintă modul de depunere a documentației de atestare și cine este responsabil;
- Secțiunea IV, descrie modul de evaluare a documentației de atestare și de îndeplinire a fiecărui criteriu de evaluare;
- Secțiunea V, descrie modalitatea de eliberare a certificatului de atestare;
- Secțiunea VI, descrie modalitatea de verificare a respectării criteriilor de atestare, ulterior obținerii certificatului de atestare, precum și condițiile în care certificatul de atestare își pierde valabilitatea.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul și au formulat unele propuneri de modificare a unor termeni și de reformulare a unor texte din cuprinsul documentului, precum și unele observații de tehnică legislativă.

După dezbateri au emis o opinie favorabilă cu unanimitate de voturi.

20.3. Ședința din data de 14.09.2023

20.3.1. Dezbateri privind proiectul Raportului privind activitatea de audit public din România în anul 2022

Documentul întocmit prezintă situația organizării și desfășurării activității de audit public intern din sectorul public din România în anul 2022.

Documentul a fost structurat în trei părți și este însoțit de 2 anexe, respectiv:

- Anexa 1 Raport privind activitatea de audit public intern desfășurată în anul 2022 în administrația publică centrală din România;
- Anexa 2 Raport privind activitatea de audit public intern desfășurată în anul 2022 în administrația publică locală din România.

Structura informațiilor cuprinse în Raportul privind activitatea de audit intern în sectorul public din România în anul 2022 se prezintă astfel:

- *Partea I* - conține informații referitoare la situația actuală a auditului public intern din România, respectiv înființarea și funcționarea structurilor de audit intern, funcționarea auditului public intern, independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor, asigurarea cadrului metodologic și procedural, asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit intern, asigurarea resurselor umane, planificarea activității de audit intern, derularea misiunilor de audit intern, urmărirea implementării recomandărilor, raportarea recomandărilor neînsușite, raportarea iregularităților, realizarea de către DRGFP-uri a atribuțiilor delegate, înființarea Comitetelor de audit intern.

- *Partea a II-a* - conține informații referitoare la activitatea desfășurată de UCAAPI în anul 2022, inclusiv în calitate de Autoritate de Audit pentru Mecanismele Financiare Spațiul Economic European și Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021;

- *Partea a III-a* - conține informații cu privire la activitatea desfășurată de Comitetul

pentru Audit Public Intern, în anul 2022, în cadrul ședințelor de lucru organizate.

Informațiile colectate pentru elaborarea raportului vor fi utilizate de UCAAPI în scopul consolidării implementării auditului public intern.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul, au apreciat că acesta reflectă o imagine de ansamblu cu privire la activitatea de audit public intern desfășurată în anul 2022 în sectorul public din România și oferă informații suficiente pe baza cărora să se poată stabili direcții de acțiune viitoare.

De asemenea, au formulat unele sugestii punctuale de reformulare a unor texte în vederea asigurării clarității, fiind indicate capitolele/subcapitolele și paragrafele în cauză.

În final, au menționat că, luând în considerare informațiile din cuprinsul documentului, UCAAPI, în anul 2022, a avut un rol proactiv, acționând și luând măsuri în scopul creșterii gradului de implementare al auditului intern în entitățile publice;

După dezbateri au emis aviz favorabil cu unanimitate de voturi.

Raportul privind activitatea de audit public intern din România pentru anul 2022 va fi comunicat conducerii ministerului cu propunerea de aprobare. După aprobare se va comunica Guvernului, în vederea informării. Un exemplar al raportului va fi transmis și către Curtea de Conturi a României.

20.3.2. Dezbateri privind proiectul de act normativ privind republicarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern

Elaborarea proiectului de act normativ are la bază art. VI din OG nr. 29/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern.

Proiectul de document integrează toate actele normative care au modificat și/sau au completat Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, respectiv: O.U.G. nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei

financiare și de modificare și completare a unor acte normative, O.G. nr. 19/2017 pentru modificarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern și pentru prorogarea termenului prevăzut la art. III pct. 1 din Legea nr. 191/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern și O.G. nr. 29/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern).

Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul și au apreciat necesitatea republicării actului normativ.

De asemenea, au formulat și unele aprecieri și propuneri de tehnică legislativă, cum ar fi: completarea notelor de subsol cu privire la actele normative prin care s-a aprobat OG nr. 26/2012, menționarea actului normativ prin care s-a schimbat denumirea Ministerului Finanțelor, actualizarea cu noua denumire a sintagmei „Consiliul Național al Calificărilor și al Formării Profesionale a Adulților”, precum și unele sugestii de colajonare și redactare a documentului.

După dezbateri au emis o opinie favorabilă cu unanimitate de voturi.

20.3.3. Dezbateri privind construirea planului de activitate al Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern pe anul 2024

Potrivit reglementărilor legale în vigoare activitatea și responsabilitățile UCAAPI sunt foarte complexe, însă resursele acesteia, în special resursa umană, sunt mult limitate. Pentru a elabora un plan de activitate viabil, care să prioritizeze în mod eficient activitățile și resursele existente a solicitat opinia membrilor CAPI cu privire la elementele de structură ale planului.

Membrii CAPI au analizat atribuțiile și responsabilitățile UCAAPI potrivit actelor normative în vigoare și au propus menținerea în general a aceleași structuri a planului de activitate utilizată până în prezent, însă prioritizarea activităților să se facă în funcție de importanța lor și prin

luarea în considerare a resurselor de audit disponibile.

Propunerea formulată a fost agreată și însoțită în unanimitate de către toți membrii CAPI prezenți.

20.4. Ședința din data de 13.11.2023

20.4.1. Dezbateri Precizări privind aplicarea art. 50 din O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice în coroborare cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern

Precizările elaborate au scopul de a explica, pentru o abordare unitară, aplicarea art. 50 din O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, în coroborare cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Documentul elaborat a fost structurat astfel:

- Secțiunea I, prezintă informații cu caracter general privind scopul Legii nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și aspectele referitoare la auditul intern reglementate de art. 50 din O.U.G. nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Secțiunea II, descrie noțiunea de întreprinderea publică și deținerea controlului acesteia;
- Secțiunea III, descrie noțiunea de autoritate tutelară la întreprinderile publice;
- Secțiunea IV, descrie modul de subordonare a întreprinderilor publice;
- Secțiunea V, descrie modul de organizare a activității de audit intern în întreprinderile publice, respectiv înființarea, subordonarea și dimensionarea compartimentului de audit intern, avizarea planurilor de audit intern, avizarea rapoartelor misiunilor de audit intern și avizarea rapoartelor de activitate.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul și au apreciat importanța și utilitatea acestuia pentru auditorii interni

care își desfășoară activitatea în cadrul întreprinderilor publice.

De asemenea, au formulat și unele aprecieri și propuneri de reformulare a unor texte în vederea asigurării unei mai bune clarități a informațiilor.

După dezbateri au emis o opinie favorabilă cu unanimitate de voturi. Documentul elaborat, se va aduce la cunoștința auditorilor interni prin afișare pe site, după aprobare de către conducerea ministerului.

20.4.2. Dezbateri privind soluționarea petițiilor transmise de Curtea de Conturi a României către compartimentele de audit public intern din cadrul structurilor asociative care asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare

Unele compartimente de audit intern din cadrul structurilor asociative ale administrației publice locale care asigură funcția de audit intern în sistem de cooperare au informat că au primit de la structurile teritoriale ale Curții de Conturi petiții în vederea soluționării și au solicitat îndrumarea UCAAPI.

UCAAPI în aceste situații a recomandat compartimentelor de audit public intern din cadrul structurilor asociative de a efectua misiuni de audit ad-hoc/planificate și ulterior soluționării de a informa Curtea de Conturi cu privire la rezultatele verificărilor efectuate.

Față de cele menționate a fost solicitată opinia membrilor CAPI cu privire la modul de asigurare a îndrumării compartimentelor de audit public intern din cadrul structurilor asociative pentru soluționarea de către acestea a petițiilor primite de la Curtea de Conturi.

Membrii CAPI au apreciat în unanimitate că abordarea UCAAPI a fost în concordanță cu prevederile Legii nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

20.4.3. Dezbateri privind soluționarea scrisorilor de informare transmise de către entitățile publice, ulterior dispunerii măsurilor de modificare a compartimentelor de audit public intern

La nivelul administrației publice există situații în care conducerea acestora decide cu privire la modificarea compartimentelor de audit public intern, prin reducerea numărului de posturi din cadrul acestora sau chiar desființarea compartimentelor de audit intern.

Potrivit art. 12 alin. (4) din *Legea nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, conducerea entităților publice are obligația ca, în situațiile în care urmează să dispună măsuri cu privire la modificarea compartimentului de audit public intern (reducerea de posturi sau desființarea compartimentului) să informeze UCAAPI.

Ca urmare a informării primite UCAAPI analizează situația, pe baza datelor deținute și transmite adresă către conducerea entității în cauză prin care evidențiază necesitatea asigurării cadrului organizatoric și funcțional necesar derulării activității de audit public intern și ca dimensionarea compartimentului de audit intern să se facă astfel încât să se asigure cuprinderea în auditare a întregii sfere auditabile cel puțin o dată la patru ani.

În unele situații această informare se realizează după aplicarea deciziei de modificare a compartimentului de audit intern, ceea ce lasă fără efect scrisoarea UCAAPI în cazul în care măsurile dispuse sunt în contradicție cu prevederile *Legii nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut problema prezentată și au apreciat că abordarea UCAAPI este corectă. Pentru situațiile în care informarea se realizează ulterior măsurilor dispuse s-a propus necesitatea colaborării cu Curtea de Conturi a României.

20.4.4. Dezbateri privind soluționarea scrisorilor primite cu privire la aplicarea Legii nr. 296/2023 în ceea ce privește organizarea și funcționarea activității de audit public intern

În aplicarea prevederilor *Legii nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru*

asigurarea sustenabilității financiare pe termen lung a României, de către entitățile publice, există neînțelegeri cu privire la modul de aplicare a acestui act normativ în ceea ce privește reorganizarea structurilor de audit public intern. Neclaritățile primite se pot grupa astfel:

- conducerea entității intenționează să decidă cu privire la modificarea structurii de audit public intern prin menținerea unui compartiment distinct în subordinea directă a conducătorului entității dar cu un număr mai mic de posturi. În această situație, UCAAPI, prin scrisorile transmise, a evidențiat faptul că structura de audit public intern nu poate fi organizată cu mai puțin de 2 posturi de auditori interni și că trebuie asigurată funcția de conducere. Însă, dimensionarea reală a structurii de audit intern, ca număr de posturi, trebuie să se realizeze în funcție de volumul și complexitatea activităților derulate de entitatea publică, astfel încât să se asigure auditarea sferei auditabile cel puțin o dată la patru ani;

- conducerea entității intenționează desființarea compartimentului și asigurarea funcției de audit intern de către structura de audit intern organizată la nivel ierarhic superior. În această situație, UCAAPI prin scrisorile transmise a evidențiat faptul că dimensionarea structurii de audit public intern de la nivelul ierarhic superior trebuie să se realizeze pe baza unei analize a volumului de muncă, astfel încât să se asigure auditarea sferei auditabile cel puțin o dată la 4 ani, inclusiv la entitățile publice la care a preluat activitatea de audit public intern.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut problema prezentată și au apreciat că abordarea UCAAPI a fost corectă și că această abordare poate fi aplicată și pentru situații viitoare.

20.5. Ședința din data de 20.11.2023

20.5.1. Dezbateri privind planul de activitate al Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern pentru anul 2024 și Referatul de justificare

Planul anual de activitate al UCAAPI, pentru anul 2024, a fost elaborat în baza *Legii nr. 672/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare* și ține cont de resursele umane disponibile la nivelul direcției. Acesta a fost structurat pe 2 secțiuni, astfel:

- **Secțiunea I** - „*Misiuni de audit și alte activități specifice în calitate de Autoritate de Audit*”, cuprinde activitățile desfășurate în calitate de Autoritate de Audit pentru programele finanțate din MF SEE și MF Norvegian 2014-2021, respectiv: elaborarea Raportului anual de audit pentru MF SEE și MF Norvegian 2014-2021, misiunii de verificare a implementării recomandărilor formulate în misiunile anterioare de audit, misiuni de sistem pentru verificarea modului de funcționare a sistemului de management și control la nivelul entităților și programelor finanțate din MF SEE și MF Norvegian 2014-2021, misiuni de audit de operațiuni pentru verificarea cheltuielilor declarate în cadrul programelor/fondurilor finanțate prin MF SEE² și MF Norvegian 2014-2021, elaborarea raportului anual de audit pentru PCER³, misiuni de audit pentru verificarea conformității sistemelor de management și control la nivelul PCER, revizuirea Strategiei de Audit pentru PCER, elaborarea Manualului de audit pentru PCER.

b) **Secțiunea II** - „*Activități specifice de coordonare, evaluare, raportare anuală și metodologie*”, care cuprinde:

- *Misiuni de evaluare a activității de audit public intern;*

- *Activități de monitorizare, atestare și raportare anuală*, respectiv elaborarea raportului privind activitatea de audit intern din România în anul 2023, atestarea structurilor asociative, urmărirea implementării recomandărilor din rapoartele de evaluare anterioare și analiza modului de stabilire, organizare și funcționare a comitetelor de audit intern în entitățile publice;

- *Misiuni de audit pe bază de protocol*, respectiv asigurarea funcției de audit intern la entitățile publice centrale cu care MF a încheiat protocol de colaborare;

- *Activități specifice de metodologie*: dezvoltarea cadrului normativ în domeniul auditului public intern, elaborarea și aprobarea Metodologiei de emitere a certificatului de atestare a structurilor asociative ale autorităților publice locale în vederea asigurării activității de audit public intern în sistem de cooperare, elaborarea de instrumente de audit, elaborarea Rapoartelor de activitate ale CAPI și UCAAPI pe anul 2023, avizarea Normelor metodologice specifice și a Cartei auditului intern elaborate de entitățile publice, analiza și formularea de răspunsuri la adrese, scrisori și petițiile primite, avizarea șefilor compartimentelor de audit intern, asigurarea secretariatului CAPI etc.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul și au formulat unele sugestii de formă, asupra planului de activitate al UCAAPI, pentru asigurarea clarității.

În cadrul dezbaterii, membrii CAPI și-au exprimat îngrijorarea cu privire la resursele umane insuficiente la nivelul UCAAPI, situație care poate avea ca efect neexercitarea în totalitate a atribuțiilor stabilite prin *Legea nr. 672/2002, republicată*.

După dezbateri au emis aviz favorabil cu unanimitate de voturi.

20.5.2. Dezbateri privind informarea ACOR cu privire la neasigurarea cadrului organizatoric și funcțional al activității de audit intern la nivelul tuturor entităților publice

Asociația Comunelor din România, prin reprezentantul său în CAPI, a semnalat faptul că la nivelul administrației publice locale organizarea și funcționarea activității de audit public intern nu este asigurată de către toate entitățile publice și a propus dezbateri asupra acestei probleme în cadrul ședinței CAPI.

² SEE – Spațiul Economic-Europeean

³ PCER – Programul de cooperare elvețiano-român

Legat de problema semnalată, din informațiile rezultate din proiectul raportului privind activitatea de audit public intern din România pe anul 2022 reiese că, la nivelul administrației publice locale, în foarte multe cazuri înființarea și funcționarea activității de audit public intern nu este conformă cu reglementările legale în vigoare.

Membrii CAPI au analizat și dezbătut problema semnalată, iar concluzia formulată a fost că, prin organizarea necorespunzătoare a activității de audit public intern sau neasigurarea acestei activități, managementul entităților publice este privat de existența unei funcții care să evalueze și monitorizeze modul de constituire și utilizare a fondurilor publice și administrarea patrimoniului public. De asemenea, managementul nu dispune de un instrument care să-l ajute în luarea deciziilor pentru îmbunătățirea activităților entității publice, prin evaluarea eficacității sistemelor de management al riscurilor, funcționalitatea controlului intern și a proceselor de guvernare.

Ca măsură aplicabilă, membrii CAPI au acordat în unanimitate propunerea de semnalare a problemei către Curtea de Conturi a României.

21. Concluzii

Având în vedere responsabilitățile legale care îi revin, CAPI s-a implicat cu responsabilitate pe parcursul anului 2023 în

abordarea problemelor privind auditul public intern cu care se confruntă UCAAPI.

Dialogul permanent dintre CAPI și UCAAPI a contribuit la construirea unei colaborări funcționale continue care a permis informarea CAPI în privința potențialelor greutăți sau restricții ce ar putea afecta activitatea UCAAPI.

În cadrul ședințelor CAPI, discuțiile s-au axat pe probleme de specialitate din domeniul auditului intern, pe dezbaterile materialelor/documentelor aflate pe ordine de zi a ședințelor, precum și alte probleme punctuale care au necesitat clarificări.

Documentele și materialele elaborate de către UCAAPI, aflate pe ordinea de zi a ședințelor, au necesitat analiză și dezbateri și emiterea unui aviz sau formularea unei opinii sau emiterea unui punct de vedere de către membrii CAPI.

Toate avizele și opiniile au fost favorabile, exprimate cu unanimitate de voturi, neexistând situații de refuz de emitere a avizului sau a opiniei.

UCAAPI, în etapa de finalizare a documentelor și materialelor care au făcut obiectul dezbaterii în CAPI, a ținut cont de propunerile și observațiile formulate de membrii CAPI, dându-le acestora un plus de profesionalism și obiectivitate.

Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern:

Mioara DIACONESCU, Director UCAAPI

Dragoș NICULAE, Șef SERAM

Costin PIUARI-ISAR, Șef SOAPI

Ion CROITORU, Șef Birou SMG

Monica PREDA, auditor superior

Crina Loredana MANOLE, auditor superior

Monica FĂTU, auditor superior

Laura JOIȚA, auditor superior

Simona BUDOI, auditor superior